

JAKOBUS

4:5-5:20

Bekering, nederigheid en volharding
tegenover wereldgezindheid en
onderdrukking.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/jakobus/4-5-5-20

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Begeerte, oorlog en vriendschap met de wereld	4 min	5
2	Gods Geest en Zijn na-ijver	2 min	7
3	De wereld liefhebben en God ontrouw zijn	3 min	8
4	Huwelijkstrouw en Gods oordeel over Jeruzalem	4 min	10
5	God geeft genade aan nederige mensen	3 min	12
6	Onderwerping aan God en bekering	4 min	14
7	De duivel weerstaan en oorlog voeren	5 min	16
8	Tot God naderen met reine handen	4 min	19
9	Een zuiver hart brengt reine daden voort	2 min	21
10	Reiniging door Jezus' bloed en belijdenis	5 min	23
11	Verdriet over zonde leidt tot bekering	4 min	26
12	God verhoogt wie zich vernedert	3 min	29
13	De laagste plaats aan het feestmaal	3 min	30
14	Rechtvaardig oordelen zonder huichelarij	4 min	32

15	Kwaadspreken schendt de wet van de liefde	6 min	35
16	Plannen maken terwijl het leven een damp is	4 min	38
17	De onzekerheid van financiële verwachtingen	2 min	41
18	Leven en plannen als de Heere het wil	4 min	42
19	Wie het goede kent, moet het doen	4 min	44
20	Zondigen door het goede na te laten	3 min	47
21	Het oordeel over rijke onderdrukkers	4 min	49
22	Vergankelijke rijkdom getuigt tegen de rijken	4 min	51
23	Schatten verzamelen in de laatste dagen	5 min	53
24	Arbeiders op tijd hun loon betalen	4 min	56
25	Rijkdom, zendingswerk en onrecht	6 min	58
26	De nabije komst van de Rechter	2 min	62
27	Het oordeel treft ook Joden buiten Jeruzalem	7 min	64
28	Eerlijk spreken zonder eden	3 min	68
29	Bidden in lijden en zingen in blijdschap	5 min	70

30	Voor zieken bidden en hen met olie zalven	4 min	73
31	Genezing, behoud en de kracht van gebed	4 min	75
32	Afgedwaalde gelovigen terugbrengen	3 min	77
33	Afval, herstel en volharden in het geloof	4 min	79
	Om verder te lezen		81

1

Begeerte, oorlog en vriendschap met de wereld

Laten we nu Jakobus hoofdstuk 4 opslaan. De vorige keer hebben we het laatste deel van hoofdstuk 3 en de eerste paar verzen van hoofdstuk 4 behandeld. Eigenlijk hebben we alleen de verzen 1 tot en met 3 behandeld. Ik dacht dat we iets verder waren gekomen, maar Jakobus stelt de vraag naar de oorsprong van oorlog. Hij zegt dat er oorlogen zijn omdat mensen zelfzuchtig zijn. Ze hebben zelfzuchtige verlangens. Ze zijn zo zelfzuchtig en zo vastbesloten in hun zelfzucht dat ze bereid zijn anderen te doden om te verkrijgen wat ze niet hebben, wat ze willen en wat ze begeren.

Met andere woorden, oorlog naar buiten toe is het gevolg van een oorlog vanbinnen, een oorlog met begeerten. In vers 1 staat dat deze verlangens in je lichaamsdelen oorlog voeren, dat ze in je oorlog voeren. In 1 Petrus hoofdstuk 2, vers 11, staat dat we moeten oppassen voor begeerten die oorlog voeren tegen de ziel. 1 Petrus 2:11 zegt:

Geliefden, ik roep u op als bijwoners en vreemdelingen u te onthouden van de vleeselijke begeerten, die strijd voeren tegen de ziel.

1 PETRUS 2:11

Jakobus zegt dus dat deze begeerten, die in je lichaamsdelen, in je eigen persoon, oorlog voeren, de dingen zijn die tot oorlogen naar buiten toe leiden.

Nu zegt hij ons in vers 4:

Overspelige mannen en vrouwen, weet u dan niet dat de vriendschap met de wereld vijandschap tegen God is? Wie dan nu een vriend van de wereld wil zijn, wordt als vijand van God aangemerkt.

JAKOBUS 4:4

Hiermee gaat hij in de hele kwestie van oorlog nog een stap verder terug. De reden dat er naar buiten toe oorlog is, is dat er vanbinnen oorlog is. Deze oorlog gaat tussen de begeerten die in je zijn en God Zelf. Je bent een vijand van God. Wanneer iemand zich tegen God keert, moet hij de ware God door een andere god vervangen: door geld, genot of iets anders. Juist om die dingen doden mensen en voeren ze oorlogen, omdat ze materiële dingen of genoegens meer verafgoden dan God. Doordat ze zich erop hebben toegelegd die dingen na te jagen en hun hart op zulke dingen hebben gezet, hebben ze de wereld lief en maken ze zichzelf daardoor tot vijanden van God. Ze zijn in oorlog met God, en dat leidt ook tot oorlog met andere mensen.

Hij noemt hen in figuurlijke zin overspelige mannen en vrouwen, omdat ze geestelijk overspel plegen. Ze zijn afgodendienaars omdat ze de wereld liefhebben. Paulus zegt ons twee keer, in Efeze en in Kolossenzen, dat iemand die hebzuchtig is een afgodendienaar is. In Efeze 5:5 en, naar ik meen, Kolossenzen 3:5, vermeldt hij dat hebzucht afgoderij is. Dingen liefhebben, bezittingen liefhebben, rijkdom najagen, betekent dat je materiële dingen tot een afgod maakt. Afgoderij is voor de christen geestelijk overspel, net zoals dat vroeger voor de Jood in het Oude Testament gold. Want we hebben Christus huwelijksstrouw beloofd, en we behoren alleen God te aanbidden, door Christus. Iets anders aanbidden is als een vrouw die achter een andere minnaar aan gaat, en dat is overspel.

In het Oude Testament noemden de profeten de Joden, wanneer ze afgoderij bedreven, overspelige mannen en vrouwen. Of ze noemden het hele volk een hoer, omdat het hele volk tot afgoderij was vervallen. Hier spreekt hij natuurlijk tot mensen die Joden zijn. Hij schrijft aan een Joods publiek. Misschien heeft hij daarbij hun Jood-zijn op het oog, of misschien denkt hij aan sommige christenen en hun huwelijksbelofte aan Jezus.

Hoe dan ook, de wereld liefhebben is een afgod liefhebben. Vooral als je bereid bent te doden voor de dingen waarnaar je hunkert, laat dat zien dat je grote waarde hecht aan dingen waaraan God geen grote waarde hecht. Dat je Zijn wetten zou overtreden, die zeggen:

Je mag niemand vermoorden.

en toch strijdt en moordt om dingen te verkrijgen, laat zien dat je het najagen van iets anders boven gehoorzaamheid aan God stelt. Dat is afgoderij. Dat is dus geestelijk overspel.

Hij zegt:

2

Gods Geest en Zijn na-ijver

Of denkt u dat de Schrift tevergeefs zegt: De Geest, Die in ons woont, verlangt Die vurig naar afgunst?

JAKOBUS 4:5

Of zonder doel, of met lege woorden:

‘De Geest Die in ons woont, verlangt vurig en vol na-ijver.’

[Vertalersnoot: de spreker volgt hier de Engelse lezing ‘the Spirit Who dwells in us yearns jealously’. Die verschilt van de hierboven weergegeven HSV-vraag over verlangen naar afgunst. Zijn uitleg gaat over Gods na-ijver.]

Het is niet helemaal duidelijk op welke Schriftplaats hij hier doelt. Vóór de zondvloed zei God volgens de spreker:

‘Mijn Geest zal niet altijd met de mens blijven strijden.’

[Vertalersnoot: de spreker noemt hier Genesis 6:5, maar haalt in het Engels een andere uitspraak aan. Hier is zijn aangehaalde formulering vertaald.]

Hij verlangde vurig naar het menselijk geslacht, maar was zeer bedroefd door het goddeloze gedrag. Of Jakobus hierop zinspeelt of op iets anders, is niet zo duidelijk. Natuurlijk zegt God in Exodus 20, wanneer Hij de Tien Geboden geeft, in vers 5:

U zult zich daarvoor niet neerbuigen, en die niet dienen, want Ik, de HEERE, uw God, ben een na-ijverig God, Die de misdaad van de vaders vergeldt aan de kinderen, aan het derde en vierde geslacht van hen die Mij haten,

EXODUS 20:5

Hij noemt Zichzelf dus inderdaad een na-ijverig God, en ik geloof dat het in Deuteronomium staat. Ik denk niet dat het ergens anders staat, maar ik weet niet precies waar in Deuteronomium God over Zichzelf spreekt als Degene Wiens Naam Na-ijverig is. Hoewel het hier in vers 5 op een citaat uit het Oude Testament lijkt, is er geen bekende passage uit het Oude Testament die hier rechtstreeks wordt geciteerd. Maar het zou zeker een parafrase kunnen zijn: dat de Geest van de Heere na-ijverig was over de wereld en over de goddeloosheid van de mens.

3

De wereld liefhebben en God ontrouw zijn

God is een na-ijverig God, zoals een echtgenoot na-ijverig is. De gedachte hier is dat je overspelige mannen en vrouwen bent als je de wereld liefhebt. Er staat in 1 Johannes hoofdstuk 2, vers 15:

Heb de wereld niet lief en ook niet wat in de wereld is. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem.

1 JOHANNES 2:15

1 Johannes 2, vers 15. Als je de wereld liefhebt, heb je de liefde van God niet. Als je een vriend van de wereld bent, ben je een vijand van God. Volgens mij moet je bij de wereld niet alleen denken aan de planeet aarde, de aardbol. Het heeft waarschijnlijk te maken

met het stelsel, het wereldstelsel, want in zekere zin had God de wereld lief. Er staat in Johannes 3, vers 16:

Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.

JOHANNES 3:16

In de zin dat de mensen in de wereld door God geliefd zijn, moeten wij de mensen in de wereld ook liefhebben. Maar we moeten de wereld niet liefhebben in de zin van de dingen die zij te bieden heeft tegenover de dingen die God te bieden heeft. De bevolking van de wereld volgt degene die wordt omschreven als de god van deze wereld of de vorst van deze wereld. Hij stuurt de wereld natuurlijk een bepaalde richting op die wij niet kunnen goedkeuren. Er staat in Efeze hoofdstuk 2 dat:

Ook u heeft Hij met Hem levend gemaakt, u die dood was door de overtredingen en de zonden, waarin u voorheen gewandeld hebt, overeenkomstig de leefwijze van deze wereld, overeenkomstig de wil van de aanvoerder van de macht in de lucht, van de geest die nu werkzaam is in de kinderen van de ongehoorzaamheid,

EFEZE 2:1-2

Exodus 34:14:

— want u mag zich niet neerbuigen voor een andere god: de Naam van de HEERE is immers de Na-ijverige. Een na-ijverig God is Hij —

EXODUS 34:14

Het is niet Deuteronomium; het is Exodus 34:14. Gods Naam is Na-ijverig. Exodus 34:14. Jakobus citeert dat vers natuurlijk niet, maar hij benadrukt dat God een na-ijverige Echtgenoot is, zoals de meeste echtgenoten dat zouden zijn als hun vrouw overspel pleegde. God waakt na-ijverig over Zijn gemeente. Hij waakt na-ijverig over

Zijn volk. En wanneer zij de wereld beginnen lief te hebben, denken ze misschien dat ze God én de wereld liefhebben, maar de meeste echtgenoten zullen dat niet erg lang verdragen. Zijn vrouw bedrijft de liefde met hem en bedrijft ook de liefde met iemand anders buiten het huwelijk. De vrouw die dat doet, maakt zichzelf natuurlijk tot de vijand van haar man. Ze haalt zich de toorn van haar man op de hals.

4

Huwelijkstrouw en Gods oordeel over Jeruzalem

Dit soort na-ijver is waarschijnlijk de enige soort waarvan de Bijbel aangeeft dat die natuurlijk en goed is. In het algemeen wordt jaloezie in de Bijbel niet aangeprezen. Jaloezie wordt meestal juist beschouwd als een lage en onedele emotie. Er is één omstandigheid waarin na-ijver blijkbaar wordt goedgekeurd, en dat betreft de exclusieve aanspraak die een man en een vrouw op hun huwelijkspartner hebben. Het lijkt erop dat de vrouw het recht heeft om na-ijverig te waken over haar exclusieve aanspraak op haar man, en dat hij het recht heeft om na-ijverig te waken over zijn exclusieve aanspraak op haar. Zo is God. Hij waakt na-ijverig over Zijn vrouw.

Spreuken hoofdstuk 6, vers 24 en verder zegt:

om je te bewaren voor een slechte vrouw, voor het gevele van de tong van een onbekende. Begeer haar schoonheid niet in je hart en laat ze je niet vangen met haar oogleden, want door een vrouw die een hoer is, komt men tot een homp brood, en de vrouw van een getrouwde man jaagt op een kostbare ziel.

SPREUKEN 6:24-26

Let op, wanneer hij het over een hoer heeft, bedoelt hij een getrouwde vrouw die toch een man verleidt die haar echtgenoot niet is. Hij heeft het in dit specifieke geval niet over een ongetrouwde vrouw, want hij noemt haar een overspelige vrouw en zegt vervolgens:

Als iemand vuur in zijn boezem neemt, zullen dan zijn kleren niet in brand vliegen? Als iemand op gloeiende kolen loopt, zullen dan zijn voeten niet verbranden?

SPREUKEN 6:27-28

Alleen als hij een hindoe is.

Zo ook wie naar de vrouw van zijn naaste gaat: al wie haar aanraakt, zal niet voor onschuldig gehouden worden. Men veracht een dief niet als hij steelt om zijn mond te vullen, als hij honger heeft. Als hij gevonden wordt, vergoedt hij het zevenvoudig: al het bezit van zijn huis moet hij geven. Wie met een vrouw overspel pleegt, is zonder verstand. Wie dat doet, richt zijn ziel te gronde. Plaag en schande zal hij vinden en zijn smaad zal niet uitgewist worden,

SPREUKEN 6:29-33

Waar zal hij die verwondingen en die schande oplopen? Vers 34 zegt:

want jaloersheid is de woede van een man en hij zal geen medelijden hebben op de dag van de wraak. Hij zal geen enkel losgeld aannemen, en er niet in bewilligen, al vergroot men het geschenk.

SPREUKEN 6:34-35

Salomo heeft het over de natuurlijke na-ijver van een echtgenoot ten opzichte van zijn vrouw die overspel pleegt. En over hoe er in het hart van de echtgenoot die in deze situatie onrecht is aangedaan, een dag van wraak zal zijn. We weten dat er een heel duidelijke parallel is tussen God en Zijn vrouw. Hij sprak zowel in het Oude Testament als in het Nieuwe over de dag van wraak over Jeruzalem, omdat Jeruzalem afgodisch was geworden.

Jakobus schrijft aan Joodse mensen, voornamelijk Joodse christenen, hoewel er onder zijn lezers blijkbaar ook mensen waren die geen christenen waren, zoals hij veronderstelt. In sommige gevallen behandelt hij hen als niet-christenen. Maar hij schreef aan Joodse mensen die leefden in de schaduw van dit naderende oordeel, deze dag van wraak die van de kant van haar Echtgenoot over de overspelige vrouw zou komen. Hij zou haar niet sparen. Hij zal van haar geen enkele vergoeding voor de schending van het huwelijk aannemen. Zijn toorn zal tot uiting komen. Hij zal Zijn na-ijver de vrije loop laten.

Dus Jakobus waarschuwt hen:

Overspelige mannen en vrouwen, weet u dan niet dat de vriendschap met de wereld vijandschap tegen God is? Wie dan nu een vriend van de wereld wil zijn, wordt als vijand van God aangemerkt.

JAKOBUS 4:4

En Hij is niet het soort vijand dat een mens graag zou hebben. Maar er staat in vers 6:

5

God geeft genade aan nederige mensen

Hij echter geeft des te meer genade. Daarom zegt de Schrift: God keert Zich tegen de hoogmoedigen, maar aan de nederigen geeft Hij genade.

JAKOBUS 4:6

Daarom zegt hij:

God keert Zich tegen trotse mensen, maar geeft genade aan nederige mensen.

Dit betekent waarschijnlijk dat als je je hieraan schuldig maakt, aan het vijand van God zijn en het liefhebben van de wereld, je je maar beter kunt vernederen. Je kunt je maar beter bekeren. Dat hoort bij nederigheid, zodat je genade kunt ontvangen. Anders zul je God als je vijand hebben, zoals hij zei, en zal God je weerstaan. Als je te trots bent om je te vernederen, je te bekeren en je verhouding met God in orde te brengen, dan zal God je vijand zijn. Hij zal Degene zijn Die je weerstaat.

Een vers later zegt hij dat we de duivel moeten weerstaan en dat hij van je zal vluchten. Maar als God Degene is Die je weerstaat, kun je er zeker van zijn dat Hij niet van je zal vluchten. Je zult niet tegen Hem kunnen standhouden. Jij bent degene die in die situatie de verliezer zal zijn. Dit is dus een oproep tot nederigheid, zodat je genade kunt ontvangen en de na-ijver van God niet tegen je zal woeden.

De uitspraak:

De spotters zal Híj wel bespotten, maar zachtmoedigen zal Hij genade geven.

SPREUKEN 3:34

is eigenlijk een citaat uit Spreuken 3:34. Petrus haalt het ook aan in 1 Petrus 5:5. Zoals je misschien hebt gemerkt, heeft 1 Petrus trouwens heel wat overeenkomsten met Jakobus. In 1 Petrus 5:5 hebben we bijvoorbeeld in wezen hetzelfde. Er staat:

Evenzo, jongeren, wees aan de ouderen onderdanig; en wees allen elkaar onderdanig. Wees met nederigheid bekleed, want God keert Zich tegen de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade.

1 PETRUS 5:5

Zowel Jakobus als Petrus laat op het aanhalen van dat vers deze uitspraak volgen. Dit is wat Petrus zegt in 1 Petrus 5:6:

Verneder u dan onder de krachtige hand van God, opdat Hij u op Zijn tijd verhoogt.

1 PETRUS 5:6

Jakobus zegt verderop in vers 10 van hoofdstuk 4:

Verneder u voor de Heere, en Hij zal u verhogen.

JAKOBUS 4:10

Ofwel: je verhogen. Petrus en Jakobus volgen hier dus dezelfde gedachtegang in deze bespreking: je moet je voor God vernederen. God geeft alleen genade aan degenen die nederig zijn, ofwel: Zijn gunst rust op hen.

6

Onderwerping aan God en bekering

Jakobus 4:7 zegt:

Onderwerp u dan aan God. Bied weerstand aan de duivel en hij zal van u wegvluchten.

JAKOBUS 4:7

Hij heeft hier duidelijk toehoorders op het oog die de wereld tot hun vriend hebben gemaakt. Mensen die mogelijk betrokken raken bij de oorlog die gaande was of op het punt stond te beginnen. Het was duidelijk dat er een groep Joden was die een opstand tegen Rome aan het organiseren was, of dat misschien al had gedaan toen dit werd geschreven. Dit leidde tot oorlog en strijd. Aan het begin van dit hoofdstuk gaf Jakobus aan dat christenen niet bij die oorlogen en die strijd betrokken zouden moeten zijn. Daarbij gaat het om liefde voor de wereld en wereldse doelen enzovoort, in plaats van om godvruchtige doelen. Het zijn eenvoudigweg de aardse begeerten van

mensen die hen ertoe brengen dit soort dingen te doen. Hij kan dit dus grotendeels bedoeld hebben als een terechtwijzing aan die Joodse gelovigen die er mogelijk toe geneigd waren zich aan te sluiten bij het nationalistische streven om de Romeinse onderdrukking van zich af te werpen. Dat is moeilijk te zeggen.

Het is duidelijk dat dit alles één doorlopende gedachte is. Hij heeft zijn gedachtegang tussen vers 1 en vers 10 niet onderbroken. Hij heeft degenen die aan oorlog deelnemen ervan beschuldigd mensen te zijn die de wereld liefhebben. Hij heeft gezegd dat ze overspelers en overspeelsters zijn wat hun verhouding tot God betreft. En God is nader als het om zulke dingen gaat, en Hij is de vijand van zulke mensen, en Hij weerstaat zulke mensen. Daarom is de enige juiste handelwijze dat je je vernedert, je aan God onderwerpt en tot God nadert, en dat je je voor de Heere vernedert. Dat zeggen vers 7, vers 8 en vers 10. Je moet je aan God onderwerpen, tot God naderen en je voor de Heere vernederen.

Dit alles gaat naar mijn mening over bekering, vers 7 tot en met 10. Dit zijn gewoon verschillende aspecten van je bekeren. Je onderwerpt je aan God. Je houdt op Hem te weerstaan. Hij weerstaat je als je trots bent. Je moet je vernederen. Weersta Hem niet. Onderwerp je gewoon aan Hem. Nader tot God. Dat doe je door bekering. Je nadert tot God door je tot Hem te keren en je van je zonde af te keren. En natuurlijk wordt er gesproken over het reinigen van je handen en het zuiveren van je hart. Dat gebeurt natuurlijk wanneer je je van je zonde afkeert en je bekeert.

Ook het jammeren en treuren en huilen in vers 9 is ongetwijfeld bedoeld voor degenen die vrienden van de wereld zijn geweest. Niet voor de christen die een zuiver geweten heeft, maar voor degenen die hier in overtreding zijn geweest, degenen die geestelijke overspelers en overspeelsters zijn. Zij moeten gebroken worden. Ze moeten jammeren en treuren en huilen over de rampspoed die ze over zichzelf hebben gebracht en over de manier waarop ze God hebben gekwetst.

De verzen 7 tot en met 10 zijn dus een specifieke oproep tot bekering aan deze mensen. Midden in die oproep worden een paar interessante dingen gezegd. Er wordt verwezen naar de duivel. Het is interessant dat de duivel niet werd genoemd in hoofdstuk 1, toen het over verzoeking ging, hoewel de duivel een verzoeker is. Daar lag niet de nadruk in hoofdstuk 1, vers 13, waar hij zei:

Laat niemand die in verleiding komt zeggen: God brengt me in verleiding.

We zouden verwachten dat hij zou zeggen: 'Je wordt juist door de duivel verzocht', maar hij zegt:

Maar ieder mens wordt verzocht, als hij door zijn eigen begeerte wordt meegesleurd en verlokt.

JAKOBUS 1:14

Hier erkent hij dat de duivel erbij betrokken is. De mensen die hier worden aangesproken, zijn door hun begeerten verleid en weggelokt. Daarom zijn ze oorlog gaan voeren. Daarom overwegen ze oorlog te voeren. Daarom proberen ze te doden enzovoort, om iets te verkrijgen. Ze zijn verzocht. Ze zijn door hun eigen begeerten meegesleept. Maar de duivel is erbij betrokken, en dat wordt hier geïmpliceerd. Want om je te bekeren, moet je je afkeren van de weg waarop de duivel je heeft meegetrokken. Je moet die verzoeking weerstaan.

7

De duivel weerstaan en oorlog voeren

Jezus zei daarentegen in de Bergrede:

Ik zeg u echter dat u geen weerstand moet bieden aan de boze; maar wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe;

MATTHEÛS 5:39

En ongetwijfeld heeft Jakobus daar iets van in gedachten, ook wanneer hij spreekt over niet ten oorlog trekken. Want dat is verzet van het soort dat misschien verboden is, namelijk mensen weerstaan. Toch moeten we de duivel weerstaan. Veel mensen nemen aan dat oorlog voeren tegen mensen zoals communisten neerkomt op het weerstaan van de duivel. Zoals ik al zei, zijn er bepaalde christenen die denken in termen van christelijke naties tegenover heidense naties.

Westerse naties, vooral de meeste West-Europese naties, hebben zichzelf als christelijke naties beschouwd. Het zijn katholieke, gereformeerde, lutherse of anglicaanse landen. Hoewel ze erkennen dat niet ieder afzonderlijk persoon in het land behouden is, wordt de natie zelf toch als een christelijke natie aangemerkt. Veel mensen hebben Amerika als een christelijke natie aangemerkt. Toch is het interessant dat Amerika in geen van de documenten van onze grondleggers ooit als een christelijke natie werd aangeduid. Ze noemden wel een Schepper.

Het is interessant — dit is maar een zijpunt, wat achtergrondinformatie — dat vrijwel iedere West-Europese natie in haar stichtingsakte, in haar grondwet of wat dan ook, Jezus Christus als Heere noemt. De katholieke naties doen dat; de protestantse naties doen dat. Ze vermelden dat ze als natie erkennen dat Jezus Christus Heere is. Natuurlijk doen de afzonderlijke mensen in het land dat niet, en het is heel duidelijk nogal aanmatigend van die landen om zichzelf christelijke naties te noemen. Maar het is interessant dat de officiële documenten van die naties, de stichtingsdocumenten, Christus als Heere noemen, omdat die naties onder de paus of onder het lutheranisme of wat dan ook vallen.

Maar de Amerikaanse grondleggers, van de natie die wij waarschijnlijk als de meest christelijke natie van allemaal beschouwen, verwezen niet naar Jezus Christus. Niet in de Onafhankelijkheidsverklaring, niet in de Grondwet en ook niet in enig ander stichtingsdocument. Ze verwezen op een wat vage manier naar een Schepper, maar er werd niet naar Jezus verwezen. En daarin is Amerika in zijn stichtingsdocumenten onchristelijker dan de West-Europese naties.

Toch hebben de meesten van ons op enig moment gedacht dat Amerika christelijker is dan bijvoorbeeld Irak. En dat zou waar zijn, omdat er in Amerika meer christenen zijn dan in Irak. Maar door de hele geschiedenis heen zijn er mensen geweest die dachten in termen van christelijke naties tegenover islamitische naties, of christelijke naties tegenover atheïstische naties zoals Rusland onder de communisten enzovoort. En zij dachten dat een oorlog tussen zulke naties in feite een geestelijke oorlog is.

Om die reden werden de kruistochten gevoerd: om de moslims te verdrijven, omdat zij als handlangers van de duivel werden beschouwd. En dat was wat er nodig was om de duivel te weerstaan. De Bijbel zegt:

Onderwerp u dan aan God. Bied weerstand aan de duivel en hij zal van u wegvlugten.

JAKOBUS 4:7

Ik herinner me dat ik vele jaren geleden, tijdens de Vietnamoorlog, tegen de oorlog was, terwijl mijn grootmoeder er voorstander van was. Zij is een christen, en ik gaf haar enkele van mijn redenen waarom ik als christen tegen deelname aan die oorlog was. Ze zei: 'Nou, de Bijbel zegt:

Verzet je tegen de duivel en hij zal voor je vluchten.

' Kennelijk was zij van mening dat de communisten de duivel waren, of in ieder geval handlangers van de duivel, en dat oorlog voeren tegen hen daarom een manier was om de duivel te weerstaan.

Feit is dat we de duivel dan blijkbaar niet hebben weerstaan, want de communisten zijn in Vietnam niet voor ons gevlucht. Dat moet dus een onjuiste uitleg van die passage zijn geweest. Omdat de duivel een geestelijke vijand is, is het weerstaan van de duivel een geestelijke bezigheid. Het houdt bekering in, zoals hier in de passage staat, je aan God onderwerpen, tot God naderen. Dat zijn de manieren waarop de duivel wordt weerstaan en overwonnen.

Ik wilde zeggen dat Irak Amerika de grote satan noemde. Wie in een conflict de duivel is, is een kwestie van opvatting. Beide partijen denken dat de andere partij dat is. De moslims noemen Amerika inderdaad de grote satan. Het woord 'satan' betekent eenvoudig 'tegenstander'.

8

Tot God naderen met reine handen

Maar hoe dan ook, de oproep tot bekering, tot het weerstaan van verleiding en het weerstaan van de duivel, wat iets geestelijks is, is in deze passage heel duidelijk. En het gaat duidelijk niet om fysieke oorlogvoering, want dit staat juist in de context van de uitspraak dat fysieke oorlogvoering voor de christen niet op zijn plaats is en door verkeerde dingen wordt ingegeven. Hij zegt in vers 8 dat we tot God moeten naderen:

Onderwerp u dan aan God. Bied weerstand aan de duivel en hij zal van u wegvlugten. Nader tot God, en Hij zal tot u naderen. Reinig de handen, zondaars, en zuiver de harten, dubbelhartigen! Besef uw ellendige staat en treur en huil. Laat uw lachen veranderd worden in treuren en uw blijdschap in droefheid. Verneder u voor de Heere, en Hij zal u verhogen.

JAKOBUS 4:7-10

En hij zegt:

Maak je handen schoon, zondaars, en zuiver je hart, twijfelaars.

Hierin klinken verschillende dingen uit eerdere gedeelten van de Schrift door. Om te beginnen doet het enigszins denken aan de tabernakel. Wanneer de priester tot God naderde, of dicht bij God kwam in de tabernakel, reinigde hij zijn handen bij het wasvat. Ik weet niet of ze dat in hun denken duidelijk zo zagen, maar bij het brandofferaltaar, waar ze bloedoffers verbrandden, werd verondersteld dat er een reiniging van het geweten had plaatsgevonden. Volgens Hebreeën was die natuurlijk niet toereikend, maar toch beeldde die de reiniging van het hart of van het geweten uit. En de reiniging van de handen vond plaats bij het wasvat.

En dus zegt hij:

Kom dicht bij God, maak je handen schoon, zuiver je hart.

Misschien klinkt de ceremonie van de tabernakel, en het naderen tot God via het tabernakelstelsel, hier door in de verwijzing naar het wassen van de handen enzovoort.

Een andere Schrifttekst waarop waarschijnlijk duidelijker wordt gezinspeeld, is Psalm 24:3, waar staat:

Wie mag de berg van de Heere beklimmen? Wie mag in Zijn heilige plaats staan? Wie reine handen en een zuiver hart heeft.

PSALM 24:3-4

Dat is Psalm 24:3. De berg van de Heere beklimmen betekent dat je tot God nadert. Ook hier ging het in de tijd van David, toen hij dat schreef, om naar de tempel gaan. Men ging er namelijk van uit dat God in Zijn tempel geraadpleegd moest worden. Als je God wilde raadplegen, ging je naar de tempel. Daar woonde God. De berg van de Heere beklimmen was dus in wezen een symbool voor het naderen tot God.

Jakobus zegt dat je tot God moet naderen, maar zoals de psalm zegt, moeten degenen die dat mogen doen reine handen en een zuiver hart hebben. Daarom spoort hij deze mensen die compromissen hebben gesloten, die overspelige mannen en vrouwen zijn, aan om hun handen en hun hart rein te maken. Ze moeten hun handen reinigen en hun hart zuiveren, precies de dingen die volgens de psalm vereist zijn.

Daarnaast zinspeelt hij misschien op de Bergrede, want Jezus verwijst in de Bergrede ook terug naar Psalm 24:3, wanneer Hij zegt:

Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien.

MATTHEÛS 5:8

Wil je tot God naderen? Wil je God zien? Welnu, de reinen van hart, zei Jezus in Mattheüs 5:8:

Gelukkig zijn de mensen met een zuiver hart, want zij zullen God zien.

Ongetwijfeld verwijst Jezus ook terug naar Psalm 24:3: dat je een zuiver hart moet hebben om de berg van de Heere te beklimmen en in Zijn tegenwoordigheid te staan enzovoort. Jakobus heeft dus misschien zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament een precedent voor wat hij hier zegt: dat we reine handen en een zuiver hart moeten hebben.

9

Een zuiver hart brengt reine daden voort

En met reine handen wordt uiteraard niet bedoeld dat je ze letterlijk moet wassen, zoals de priesters dat in het wasvat deden. Het betekent niet dat je kiemvrije handpalmen moet hebben om tot God te komen. Maar je handen staan voor je daden, en je hart is natuurlijk de bron van je leven en je daden en je gedachten en al het andere. Uit je hart komen alle dingen voort die een mens verontreinigen. Als het een verontreinigd hart is, komen allerlei verontreinigingen van het leven uit je hart voort, zei Jezus in Mattheüs 15 en Markus 7. Je hart moet dus zuiver zijn, zodat je leven, de bronnen van het leven, zuiver zullen zijn.

Spreuken 4:23 zegt:

Bescherm je hart boven alles wat te behoeden is, want daaruit zijn de uitingen van het leven.

SPREUKEN 4:23

of de uitingen van het leven. Spreuken 4:23. Als je hart zuiver is, zullen de dingen die uit je leven voortkomen zuiver zijn. Je zult een zuiver leven hebben. Je handen zullen rein zijn, omdat je niet zult zijn zoals de Joden in de tijd van Jesaja, van wie werd gezegd dat hun handen vol bloed waren.

Weet je nog hoe God tegen de Joden in Jesaja hoofdstuk 1 zei:

Ik heb genoeg van jullie offers, jullie nieuwemaansdagen en jullie feesten. Breng Mij dat niet meer. Jullie wierook is Mij een gruwel,

JESAJA 1

zegt Hij,

want jullie handen zijn vol bloed.

JESAJA 1

En ook daar roept Hij hen op hun handen te reinigen.

Met andere woorden, hun handen waren vol bloed: ze liepen niet werkelijk rond met hun handen helemaal onder het bloed. Het betekent dat hun handen bevlekt waren door onrechtvaardige moord en door de dood van onschuldigen die stierven vanwege hun onrechtvaardige beleid enzovoort. Hun daden hadden hen verontreinigd. Een zuiver hart en reine handen hebben is dus wat er nodig is om tot God te naderen. En je reinigt je handen door bekering, en je hart ook door bekering. Nu wordt je hart zuiver door—

10

Reiniging door Jezus' bloed en belijdenis

Als gevolg van je bekering wordt je hart, of je geweten, gereinigd door het bloed van Jezus. Dat zegt Hebreeën hoofdstuk 9. Ik weet niet of dat zal helpen. Het kan geen kwaad, denk ik. In Hebreeën 9:13 en 14 staat:

Want als het bloed van stieren en bokken en de as van de jonge koe, op de verontreinigten gesprenkeld, hen heiligt tot reinheid van het vlees, hoeveel te meer zal het bloed van Christus, Die door de eeuwige Geest Zichzelf smetteloos aan God geofferd heeft, uw geweten reinigen van dode werken om de levende God te dienen!

HEBREEËN 9:13-14

Dan in Hebreeën hoofdstuk 10, vers 19. Kijk eens of dit niet heel sterk overeenkomt met Jakobus:

Omdat wij nu, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, langs een nieuwe en levende weg, die Hij voor ons heeft ingewijd door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees, en omdat wij een grote Priester hebben over het huis van God,

HEBREEËN 10:19-21

Vers 22:

laten wij tot Hem naderen met een waarachtig hart, in volle zekerheid van het geloof, nu ons hart gereinigd is van een slecht geweten en ons lichaam gewassen is met rein water.

HEBREEËN 10:22

Jakobus zegt:

Onderwerp u dan aan God. Bied weerstand aan de duivel en hij zal van u wegvlugten. Nader tot God, en Hij zal tot u naderen. Reinig de handen, zondaars, en zuiver de harten, dubbelhartigen! Besef uw ellendige staat en treur en huil. Laat uw lachen veranderd worden in treuren en uw blijdschap in droefheid. Verneder u voor de Heere, en Hij zal u verhogen.

JAKOBUS 4:7-10

De schrijver van Hebreeën zegt in vers 22:

Laten we dichterbij komen met een oprecht hart en het volste vertrouwen in ons geloof, met een hart dat door besprenkeling van een slecht geweten is gereinigd en een lichaam dat met zuiver water is gewassen.

[Vertalersnoot: de Engelse vertaling van Hebreeën 10:22 die de spreker gebruikt, spreekt uitdrukkelijk over een hart dat door besprenkeling is gereinigd: ‘having our hearts sprinkled’. Daarop berust de volgende vergelijking.]

Dat is zoals bij de tabernakel: de besprenkeling met het bloed van het bloedoffer en de wassing bij het wasvat. Dit is ontleend aan de beeldspraak van de tabernakel, en het lijkt sterk op wat Jakobus zegt. We moeten tot God naderen met een waarachtig hart. Jakobus zegt dat we een rein hart moeten hebben. Hier zegt hij dat ons hart rein wordt doordat het door besprenkeling, natuurlijk met het bloed van Jezus, gereinigd wordt van een slecht geweten, en doordat ons lichaam gewassen wordt.

Dus het bloed van Jezus en vervolgens het wassen van de handen. Sommigen zouden dit op de doop toepassen, en misschien wordt dat in Hebreeën bedoeld, maar Jakobus verwijst hier beslist niet naar de doop. Hij zegt:

Maak je handen schoon.

Hij spreekt meer figuurlijk. Zoals je je handen met water wast om het vuil eraf te krijgen, zo moet je je daden reinigen door je handen, en trouwens ook de andere delen van je lichaam, te gebruiken voor rechtvaardige in plaats van onrechtvaardige bezigheden.

In 1 Timotheus hoofdstuk 2 en vers 8 zegt Paulus:

Ik wil dan dat de mannen op alle plaatsen bidden met opheffing van heilige handen, zonder toorn en meningsverschil.

1 TIMOTHEÛS 2:8

1 Petrus 2:8. Als mannen in die tijd baden, hieven ze hun handen op. Paulus gaf aan dat wanneer mannen hun handen opheffen in gebed, de handen die ze opheffen heilige handen moeten zijn. Reine handen is een andere figuurlijke manier om het te zeggen. Je handen zijn heilig in de zin dat je hele lichaam heilig is en dat je aan God gewijd bent. Maar dat bedoelt hij niet: alleen maar het feit dat je als christen heilig bent en dat daarom de handen die je opheft heilig zijn. Hij bedoelt handen die gebruikt zijn voor heilige dienst, in tegenstelling tot onheilige bezigheden. Je moet tot God naderen met handen die rein zijn en die niet bevlekt en verontreinigd zijn door zondige bezigheden.

Als je zonden hebt begaan, dan is bekering de manier om die weg te laten nemen, want in 1 Johannes 1:9 staat:

Als wij onze zonden belijden: Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid.

1 JOHANNES 1:9

Dus reinig je handen, zegt hij. Je zonden moeten vergeven worden. Dat is de reiniging van je hart van een slecht geweten. En reinig je handen.

Dus het gaat hier om bekering: belijdenis, nederigheid voor God, het ontvangen van het bloed van Jezus om je geweten te reinigen en je een rein hart te geven. En natuurlijk om reine handen te hebben, hetzij door ze rein te houden, hetzij door ze,

nadat je ze verontreinigd hebt, weer rein te laten worden. Ze worden in Gods ogen als rein beschouwd als je je bekeert. Daarom zegt hij hier in Jakobus:

Hij echter geeft des te meer genade. Daarom zegt de Schrift: God keert Zich tegen de hoogmoedigen, maar aan de nederigen geeft Hij genade.

JAKOBUS 4:6

11

Verdriet over zonde leidt tot bekering

Jakobus 4:9 zegt:

Besef uw ellendige staat en treur en huil. Laat uw lachen veranderd worden in treuren en uw blijdschap in droefheid.

JAKOBUS 4:9

Jakobus roept duidelijk niet op tot een somber christelijk leven in plaats van een vreugdevol leven. Paulus zegt in Filippenzen:

Verder, mijn broeders, verblijd u in de Heere. Dezelfde dingen aan u te schrijven is mij niet onaangenaam en het geeft u zekerheid.

FILIPPENZEN 3:1

Dus blijdschap heeft haar plaats en behoort ongetwijfeld de normale gezindheid van de christen te zijn.

Jakobus richt zijn oproep hier heel duidelijk tot christenen die compromissen sluiten. Hij heeft hen overspelers en overspeelsters genoemd: hetzij Joden of christenen of christelijke Joden die compromissen hebben gesloten door de wereld lief te hebben. Daarmee hebben ze Gods jaloerse toorn opgewekt en verkeren ze in gevaar, omdat God

nu hun vijand is. Ze hebben zichzelf tot vijand van God gemaakt. God weerstaat hen, en ze moeten die situatie veranderen. Ze moeten beseffen dat wat ze gedaan hebben iets heel verschrikkelijks is, en ze moeten daar vanuit hun hart berouw over hebben.

Bekering brengt niet altijd tranen met zich mee, maar moet altijd met verdriet gepaard gaan. Een van de Hebreeuwse woorden voor bekering in het Oude Testament betekent zwaar ademen of zuchten. Naham is het woord, en het betekent zuchten van verdriet over zonde. Wanneer Genesis 6 over Gods bekering spreekt, staat er:

Toen kreeg de HEERE er berouw over dat Hij de mens op de aarde gemaakt had, en het bedroefde Hem in Zijn hart.

GENESIS 6:6

Er is een droefheid naar Gods wil die tot bekering leidt, staat er in 2 Korinthe hoofdstuk 7. Er is een ander soort droefheid dat niet tot bekering leidt, en dat alleen de dood tot gevolg heeft. Maar er is een droefheid naar Gods wil die tot bekering leidt. In 2 Korinthe 7:9 staat:

Nu verblijd ik mij, niet omdat u bedroefd bent geweest, maar omdat u bedroefd bent geweest tot bekering. Want u bent bedroefd geweest overeenkomstig de wil van God, zodat u in geen enkel opzicht door ons schade hebt geleden. Want de droefheid die overeenkomstig de wil van God is, brengt een onberouwelijke bekering tot zaligheid teweeg, maar de droefheid van de wereld brengt de dood teweeg.

2 KORINTHE 7:9-10

Er is dus een droefheid die goed is, een droefheid die van God komt, een droefheid die door de Heilige Geest wordt ingegeven en je tot bekering brengt. Jezus zei:

Zalig zijn zij die treuren, want zij zullen vertroost worden.

MATTHEÛS 5:4

Dat staat in de versie van de Bergrede die Lukas weergeeft, in Lukas hoofdstuk 6 en vers 25:

Wee u, die verzadigd bent, want u zult hongerlijden. Wee u die nu lacht, want u zult treuren en huilen.

LUKAS 6:25

En in hetzelfde verband zei Hij:

Wee jullie die lachen.

Jakobus grijpt vaak terug op de Bergrede, en zo zegt hij tegen degenen die in zonde leven:

Onderwerp u dan aan God. Bied weerstand aan de duivel en hij zal van u wegvlugten. Nader tot God, en Hij zal tot u naderen. Reinig de handen, zondaars, en zuiver de harten, dubbelhartigen! Besef uw ellendige staat en treur en huil. Laat uw lachen veranderd worden in treuren en uw blijdschap in droefheid. Verneder u voor de Heere, en Hij zal u verhogen.

JAKOBUS 4:7-10

En tegen degenen die lachen:

Laat je lachen veranderen in rouw en je vreugde in verdriet.

Dit is opnieuw niet gericht tot mensen die om goede redenen gelukkig zijn, maar tot mensen die feestvieren en werelds zijn. Ze zijn vrienden van de wereld, en ze verdoven hun geweten met wat ze ook maar aan het doen zijn. Ze moeten hun feestelijke, uitgelaten houding veranderen in het meer gepaste rouwen en zuchten en de somberheid die horen bij ernstig nadenken over het oordeel van God dat over hen komt, en bij bekering van hun wereldse levenswijze.

12

God verhoogt wie zich vernedert

Dan de uitspraak in vers 10:

Stel je nederig op tegenover de Heer, dan zal Hij je verheffen.

Dit is een belofte. Zoals ik al aangaf, staat het ook bij Petrus, hoewel het bij Petrus iets anders staat. Het komt op hetzelfde neer, maar in 1 Petrus 5:6 zegt hij:

Verneder u dan onder de krachtige hand van God, opdat Hij u op Zijn tijd verhoogt.

1 PETRUS 5:6

Hier klinkt het als een belofte.

Hij zal je verhogen. Bij Petrus wordt in wezen geleerd dat het nodig is dat je jezelf vernedert onder de machtige hand van God, zodat Hij je kan verhogen. Met andere woorden, anders kan Hij dat niet. God kan het Zich niet veroorloven je te belonen wanneer je hart in een toestand verkeert die Hij niet kan goedkeuren. Anders keurt Hij een toestand van hoogmoed enzovoort goed. Hij kan de hoogmoedigen niet verhogen. Hij weerstaat de hoogmoedigen.

Je zou kunnen zeggen: 'Maar hoe komt het dan dat hoogmoedige mensen soms verhoogd worden?' Ze worden niet verhoogd in de zin waarin wij verhoogd willen worden. In de ogen van de wereld worden ze soms verhoogd, en dat is iets tijdelijks. Maar wij willen verhoogd worden zoals Christus en met Christus.

Over Jezus staat in Filippenzen hoofdstuk 2:

Hij heeft Zich vernederd, Zichzelf ontledigd en de gestalte van een dienaar aangenomen. Daarom heeft God Hem bovenmate verhoogd en Hem een Naam gegeven boven alle naam.

FILIPPENZEN 2

Dat betekent natuurlijk niet noodzakelijk dat Hij in de ogen van de wereld verhoogd is, want het grootste deel van de wereld eert Jezus nog steeds niet. Toch is Hij door God verhoogd. God acht Hem zeer hoog, en dat is wat telt. En vrijwel alle anderen zullen Hem uiteindelijk ook hoogachten. Hij is verhoogd tot de rechterhand van God. Hij zal over alle bewoners van de aarde regeren. Dat is de verhoging waarnaar wij uitzien.

Hij belooft niet dat als je jezelf nu in deze wereld vernedert, je ook in deze wereld verhoogd zult worden. Dat mensen je dan op de een of andere manier zullen vereren of respecteren, of dat je promotie zult krijgen op je werk of een hoge positie in de gemeente. Sommige heel nederige mensen leven en sterven zonder ooit erkenning te krijgen in de ogen van mensen, maar niet zonder erkenning te krijgen in de ogen van God. De verhoging waar het hier om gaat, is in de ogen van God, en dat is het enige wat werkelijk telt.

Verneder u voor de Heere, en Hij zal u verhogen.

JAKOBUS 4:10

13

De laagste plaats aan het feestmaal

Jezus gaf aanwijzingen in Lukas 14, toen Hij op een feestmaal was en merkte hoe de Joodse mensen allemaal de belangrijkere plaatsen wilden bemachtigen. Bij ieder feestmaal waren er ereplaatsen waar de aanzienlijksten zaten, zoiets als de hoofdtafel, waar de belangrijkste mensen zaten. De Joodse mensen die naar dit feestmaal kwamen in het huis van deze Farizeeër, waar Jezus in Lukas 14 was, wedijverden allemaal om de voornaamste plaatsen. Zo hoopten ze vanwege hun plaats erkenning en eer te krijgen.

Jezus zei:

Als je voor een feestmaal wordt uitgenodigd, neem dan niet de voornaamste ereplaats in. Want wat als er iemand komt die meer aanzien heeft dan jij? Dan moet de gastheer voor het oog van iedereen tegen je zeggen: 'Het spijt me, je moet plaatsmaken, want er is iemand gekomen die belangrijker is dan jij.' Dan moet je tot je schande voor het oog van iedereen een lagere plaats innemen.

LUKAS 14

Hij zei dat je juist, wanneer je naar een feest gaat, de laagste plaats moet innemen.

Maar wanneer u uitgenodigd bent, ga er heen en ga op de laatste plaats aanliggen, opdat, als hij komt die u uitgenodigd heeft, hij tegen u zal zeggen: Vriend, kom hoger op. Dan zal dat u tot eer zijn in de ogen van allen die met u aanliggen.

LUKAS 14:10

Natuurlijk leerde Jezus in wezen niet dat we situaties zo moeten manipuleren dat we eer krijgen in de ogen van mensen. Maar Hij probeerde duidelijk te maken dat degenen die zich vernederen uiteindelijk meer kans hebben om geëerd te worden, door mensen of door God, dan degenen die de hoogste plaatsen zoeken. Die willen helemaal bovenaan staan en zich daarheen dringen. Soms bereiken mensen die zich agressief opstellen en de hoogste positie nastreven, bijvoorbeeld in een bedrijf, die positie ook. Ze worden onderdirecteur of directeur van het bedrijf, of algemeen directeur, of wat dan ook. Ze krijgen wat ze willen. Maar als ze dat doen door agressief over andere mensen heen te lopen en zo op te klimmen binnen het bedrijf, enzovoort, dan houden ze daar achteraf weinig vrienden aan over. Ze hebben misschien een functie die veel geld oplevert en zelfs een zekere bevoegdheid binnen de organisatie, maar in het leven in het algemeen zijn ze niet echt geliefd en worden ze niet echt geëerd. Mensen kruipen misschien voor hen om er voordeel uit te halen, want voor rijke mensen

wordt vaak gekropen door mensen die iets van hen willen krijgen. Maar het zijn niet echt mensen die geëerd worden om hun goedheid of hun vriendelijkheid, of die geliefd zijn. Ze zijn niet erg geliefd bij mensen of bij God als ze de weg van agressieve, hoogmoedige zelfverheffing hebben gezocht. Jezus zei:

Want ieder die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden en wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.

LUKAS 14:11

14

Rechtvaardig oordelen zonder huichelarij

Vers 11. Dit is weer een gelegenheid waarbij Jakobus het spreken aan de orde stelt. Ditmaal gaat het vooral, denk ik, om spreken op een veroordelende of kritische manier.

Broeders, spreek geen kwaad van elkaar. Wie van zijn broeder kwaadspreekt en over zijn broeder oordeelt, spreekt kwaad over de wet en oordeelt over de wet. Als u over de wet oordeelt, bent u geen dader van de wet, maar een rechter. Er is één Wetgever, namelijk Hij Die kan zalig maken én te gronde richten. Maar wie bent u, die over de ander oordeelt?

JAKOBUS 4:11-12

Oordelen is iets wat in bepaalde opzichten juist is en in bepaalde opzichten verkeerd. Iedereen moet oordelen vormen, en de Bijbel benadrukt op veel plaatsen dat we dat moeten doen. In 1 Korinthe krijgen we vaak te horen dat we dingen moeten beoordelen. Paulus zegt in 1 Korinthe 2:

De geestelijke mens beoordeelt alles, alle dingen.

1 KORINTHE 2

Dat hoort bij geestelijk zijn. Je vormt oordelen. Je onderscheidt dingen. Vaak zegt Paulus in Korinthe:

Oordeel bij uzelf: is het gepast dat een vrouw met onbedekt hoofd tot God bidt?

1 KORINTHE 11:13

Bijvoorbeeld:

Oordeel zelf: is het gepast dat een vrouw bidt of profeteert zonder iets op haar hoofd?

Of:

En laten twee of drie profeten spreken, en laten de anderen het beoordelen.

1 KORINTHE 14:29

Of:

Weet u niet dat de heiligen de wereld zullen oordelen? En als door u de wereld geoordeeld wordt, zou u dan ongeschikt zijn voor de meest onbeduidende rechtszaken?

1 KORINTHE 6:2

Dit soort uitspraken in 1 Korinthe en vergelijkbare uitspraken elders wijzen erop dat er een juiste manier van oordelen is die noodzakelijk is.

Jezus zei zelfs in Johannes 7 — ik denk dat het vers 24 is; het zou vers 28 kunnen zijn, maar het is Johannes 7 — Hij zei:

Oordeel niet naar de uiterlijke schijn, maar oordeel rechtvaardig.

JOHANNES 7

Rechtvaardige oordelen worden dus vereist. Waar Jakobus hier ongetwijfeld naar verwijst, is Mattheüs 7:1 in de Bergrede, waar Jezus zei:

Oordeel niet, opdat u niet geoordeeld wordt;

MATTHEÛS 7:1

Wanneer Hij vervolgens uitlegt wat Hij bedoelt, bedoelt Hij dat je niet met twee maten moet meten wanneer je oordeelt. Jezus legt dat uit terwijl Hij verdergaat. Hij zegt:

want met het oordeel waarmee u oordeelt, zult u zelf geoordeeld worden; en met welke maat u meet, zal er bij u ook gemeten worden. Waarom ziet u wel de splinter in het oog van uw broeder, maar merkt u de balk in uw eigen oog niet op? Of, hoe zult u tegen uw broeder zeggen: Laat toe dat ik de splinter uit uw oog haal; en zie, er is een balk in uw eigen oog? Huichelaar, haal eerst de balk uit uw oog en dan zult u goed kunnen zien om de splinter uit het oog van uw broeder te halen.

MATTHEÛS 7:2-5

Hij zei:

Haal eerst die balk uit je eigen oog, dan kun je het splintertje uit het oog van je broer halen.

Hij gaf aan dat je broeder oordelen, in de zin van proberen hem te helpen, proberen de splinter uit zijn oog te halen, volkomen ongepast is als je hetzelfde doet, maar dan erger. Je hebt de balk in je oog. Maar Hij zei dat als je de balk uit je oog haalt, met andere woorden, als je geen huichelaar bent, als je zelf inderdaad niet in overtreding bent, je je broeder kunt helpen. Je kunt oordelen vormen. En elke keer dat je zegt: 'Dit is goed en dit is verkeerd', heb je een oordeel gevormd. Het is niet verkeerd dat je dat doet. Je moet dat doen. Iemand moet dat soort oordelen vormen, en christenen zijn

daar het best voor toegerust, omdat Gods oordelen over die zaken voor hen in de Schrift zijn vastgelegd. En wij kunnen Zijn oordelen over dingen herhalen. We moeten onderscheid maken tussen goed en kwaad.

15

Kwaadspreken schendt de wet van de liefde

Maar Jakobus spreekt blijkbaar over het soort oordelen waar Jezus in Mattheüs 7 over sprak. Dat is niet zo verrassend, aangezien Jakobus zo vaak naar Mattheüs 5 tot en met 7 verwijst. En hij zegt dat iemand die kwaadsprekt van zijn broeder en zijn broeder oordeelt, eigenlijk kwaadsprekt van de wet en de wet oordeelt.

Broeders, spreek geen kwaad van elkaar. Wie van zijn broeder kwaadsprekt en over zijn broeder oordeelt, spreekt kwaad over de wet en oordeelt over de wet. Als u over de wet oordeelt, bent u geen dader van de wet, maar een rechter.

JAKOBUS 4:11

Afhankelijk van wat hij met ‘oordelen’ en ‘kwaadspreken’ bedoelt, is het niet zo duidelijk welke wet uit het Oude Testament hij op het oog zou kunnen hebben. Of welke wet je overtreedt door kwaad te spreken van je broeder en hem te oordelen. Maar Jakobus heeft al de nadruk gelegd op een bepaalde wet waarnaar wij geoordeeld moeten worden. En dat is de wet van de vrijheid. Hij heeft die tweemaal bij die naam genoemd, en op een andere plaats, Jakobus 2:8, heeft hij die de koninklijke wet volgens de Schrift genoemd. Hij maakt duidelijk dat we het hier hebben over de wet van de liefde, de wet die Jezus ons heeft gegeven. Wanneer hij zegt:

Je spreekt kwaad over de wet en veroordeelt de wet als je dat bij je broer doet.

zegt hij niet dat daarmee noodzakelijkerwijs de tien geboden worden overtreden, maar wel de wet van de liefde. De wet van de liefde is zowel in het Oude Testament als in het onderwijs van Jezus te vinden. Jezus heeft die tot de hoogste positie verheven,

en die is de koninklijke wet van het Koninkrijk geworden. Die zegt ons dat we onze broeder moeten liefhebben zoals we onszelf liefhebben.

We vinden het niet prettig als mensen kwaad van ons spreken en ons verkeerd beoordelen. We willen graag dat mensen ons het voordeel van de twijfel geven. Als we vinden dat we iets goeds doen, maar iemand begrijpt niet helemaal wat we doen, dan willen we eigenlijk liever dat diegene ons het voordeel van de twijfel geeft. Dat hij ervan uitgaat dat we niets verkeerd doen, wanneer er voor hem geen noodzaak is om te denken dat we dat wel doen. We moeten onze broeder hierin behandelen zoals we zelf behandeld zouden willen worden. En we moeten over onze broeder spreken zoals we zouden willen dat anderen over ons spreken.

Misschien gaat het hier om roddel en laster. Wanneer je over iemand roddelt, ligt daarin bijna altijd het oordeel besloten dat er iets verkeerd is aan wat diegene doet. Er zijn niet zoveel manieren waarop je over iemand kunt spreken wanneer die er niet bij is. Je kunt hem prijzen wanneer hij er niet bij is, of je kunt in feite iets over hem zeggen dat enigszins kritisch is wanneer hij er niet bij is.

Er is niets mis mee om naar iemand toe te gaan die iets verkeerd doet en tegenover hem kritiek te uiten op zijn daden. Maar als je kwaad over je broeder spreekt terwijl hij er niet bij is, en je kritiek hebt op zijn daden terwijl hij er niet bij is, dan is het duidelijk dat je geen herstel van de relatie zoekt. Want hij kan zich niet bekeren als je niet met hem spreekt en hij niets van de kwestie afweet. Als je met iemand anders praat, is het duidelijk dat je alleen maar probeert te roddelen. Als je iets negatiefs zegt, spreek je een bepaald oordeel over hem uit en geef je dat oordeel via de verkeerde kanalen aan de verkeerde mensen door.

Dit is iets waarvan je niet wilt dat anderen het jou aandoen. Als je dat dus anderen aandoet, overtreed je de wet die zegt:

Als u echter de koninklijke wet volbrengt, volgens de Schrift: U zult uw naaste liefhebben als uzelf, dan handelt u goed.

JAKOBUS 2:8

Dat is de koninklijke wet volgens de Schrift, volgens Jakobus 2:8. Dit betekent dus dat je niet gelooft dat de wet een goede wet is als je die overtreedt. Daarmee oordeel je dus dat de wet niet deugt. Door je broeder te oordelen en door over je broeder te spreken, met andere woorden, door de wet om je broeder lief te hebben niet te gehoorzamen, oordeel je dat die wet het niet waard is om gevolgd te worden. Je geeft eigenlijk te kennen dat die wet je niet bevalt. Misschien zeg je het niet met je woorden, maar je zegt het door je daden, door die wet te overtreden. Je spreekt een negatief oordeel uit over de wet zelf en spreekt er kwaad van.

Hij zegt:

Er is maar één wetgever.

Daarmee verwijst hij duidelijk naar Jezus.

Er is één Wetgever, namelijk Hij Die kan zalig maken én te gronde richten. Maar wie bent u, die over de ander oordeelt?

JAKOBUS 4:12

Paulus stelde precies diezelfde vraag in Romeinen 14:4:

Wie bent u, dat u de huisslaaf van een ander oordeelt? Of hij staat of valt, gaat alleen zijn eigen heer aan. Hij zal echter staande gehouden worden, want God is bij machte hem staande te houden.

ROMEINEN 14:4

Hij zei:

Wie ben jij om over de knecht van iemand anders te oordelen? Of hij het goed of slecht doet, is aan zijn eigen meester.

Wij kunnen het hart van een mens niet oordelen. We kunnen zeker zijn daden beoordelen, en dat moeten we ook doen. Maar als we dat doen, moeten we daarover met hem spreken, en niet over hem spreken. Wanneer er staat:

Broeders, spreek geen kwaad van elkaar. Wie van zijn broeder kwaadspreekt en over zijn broeder oordeelt, spreekt kwaad over de wet en oordeelt over de wet. Als u over de wet oordeelt, bent u geen dader van de wet, maar een rechter.

JAKOBUS 4:11

zegt hij niet: 'Spreek geen kwaad tegen elkaar', of: 'Spreek niet met elkaar over het kwaad dat de ander doet.' Met iemand over zijn verkeerde gedrag spreken is in orde. Maar met iemand anders over het verkeerde gedrag van een ander spreken is roddel. Het is niet liefdevol en het is een overtreding van de wet.

16

Plannen maken terwijl het leven een damp is

Vers 13:

En nu dan u die zegt: Wij zullen vandaag of morgen naar die en die stad reizen, en daar een jaar doorbrengen en handeldrijven en winst maken, u, die niet weet wat er morgen gebeuren zal, want hoe is uw leven? Het is immers een damp, die voor een korte tijd verschijnt en daarna verdwijnt. In plaats daarvan zou u moeten zeggen: Als de Heere wil en wij leven, dan zullen wij dit of dat doen.

JAKOBUS 4:13-15

Je weet niet eens of je morgen nog zult leven, laat staan wat je het komende jaar zult doen.

Maar nu roemt u in uw hoogmoed. Al zulk soort roem is slecht. Wie dan weet goed te doen, en het niet doet, voor hem is het zonde.

JAKOBUS 4:16-17

Vooraf de verzen 13 tot en met 16 waarschuwen ervoor om niet over de toekomst te roemen. Hij zegt:

Het leven is een damp die zo verdwijnt.

Eerder zei hij over de rijke man, al zou het natuurlijk op iedereen van toepassing zijn, dat hij als het gras is. In hoofdstuk 1, vers 10:

en de rijke in zijn nederige staat, want hij zal als een bloem in het gras voorbijgaan. Want de zon is opgegaan met haar hitte en heeft het gras doen verdorren, ook is zijn bloem afgefallen en is de schoonheid van zijn uiterlijk verloren gegaan. Zo zal ook de rijke in zijn wegen verwelken.

JAKOBUS 1:10-11

Het beeld dat de mens even vergankelijk is en even kort leeft als het gras, komt uit Jesaja 40, zoals ik toen al aangaf. Het klinkt op veel plaatsen in de Bijbel door.

Hier wordt dezelfde gedachte met een ander beeld uitgedrukt. De gedachte is dat het leven maar een damp is, zoals een klein sliertje stoom of damp dat opstijgt. Misschien zoals de dauw die van de grond verdampt zodra de zon opkomt. De gedachte is dat het maar kort duurt. Het houdt niet erg lang aan. Het leven is kort. En omdat het zo kort en kwetsbaar is, kun je eigenlijk niet over de toekomst roemen.

Wat is er hier nu verkeerd aan dat iemand zegt:

Vandaag of morgen gaan we naar die of die stad en blijven we daar een jaar.

Is het verkeerd om plannen voor de toekomst te maken? Jezus zei in Mattheüs 6:

Denk niet aan morgen.

MATTHEÛS 6

[Vertalersnoot: de spreker bespreekt hier de oudere Engelse formulering 'Take no thought for the morrow'. Hij legt hieronder uit dat daarmee bezorgdheid wordt bedoeld.]

Je zou kunnen denken dat Jakobus daar misschien commentaar op geeft. Dat stond ook in de Bergrede, al heeft Jezus' uitspraak duidelijk betrekking op bezorgde of angstige gedachten. Wanneer Hij zegt:

Wees dan niet bezorgd over de dag van morgen, want de dag van morgen zal voor zichzelf zorgen; elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad.

MATTHEÛS 6:34

bedoelt Hij niet dat je jezelf moet aanleren om helemaal niet te denken aan iets wat verder ligt dan dit huidige moment. In de context zegt Hij dat je je geen zorgen hoeft te maken over morgen. Maak je geen zorgen over wat je gaat eten of drinken, of hoe de rekeningen betaald zullen worden.

Wees daarom niet bezorgd en zeg niet: Wat zullen wij eten? of: Wat zullen wij drinken? of: Waarmee zullen wij ons kleden? Want al deze dingen zoeken de heidenen. Uw hemelse Vader weet immers dat u al deze dingen nodig hebt. Maar zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u erbij gegeven worden.

MATTHEÛS 6:31-33

Je hoeft je vandaag geen zorgen te maken over de problemen van morgen. Je hebt er vandaag al genoeg.

zei Jezus.

Zijn uitspraak dat je niet aan morgen moet denken, ging erover dat je je geen zorgen moet maken over morgen. Die verbiedt niet noodzakelijk dat je bepaalde doelen stelt, plannen maakt, je stappen uitstippelt, enzovoort. De Bijbel geeft in Spreuken aan dat het verstandig is om vooruit te kijken en je tot op zekere hoogte op de toekomst voor te bereiden. Natuurlijk zijn bepaalde voorbereidingen wel enigszins arrogant en aanmatigend. Als je zegt: 'Dit is waar we zullen staan. We hebben onze verwachte balans voor de komende twaalf maanden. Zo zullen we er dan voor staan. Ik kan een nieuw huis kopen, ik kan een nieuwe auto kopen, want onze omzet zal zo gaan stijgen', enzovoort.

17

De onzekerheid van financiële verwachtingen

Mijn schoonvader is een godvruchtige man, die zich beslist niet schuldig maakt aan hebzucht of iets dergelijks. Hij is een goed voorbeeld van hoe weinig je op dit soort terreinen op de toekomst kunt rekenen. Hij is twee keer miljonair geweest en is het grootste deel van dat geld kwijtgeraakt of heeft het weggegeven. Een deel is hij kwijtgeraakt en veel heeft hij weggegeven. Toen ik hem leerde kennen, had hij een bedrijf. Hij was directeur van het bedrijf en had meer dan honderd werknemers. Zijn eigen aandelen in het bedrijf waren drie miljoen dollar waard.

Hij was van plan het allemaal aan de zending te geven, maar hij wilde zijn aandelen niet verkopen omdat het bedrijf groeide. Hij dacht: 'Ik verkoop de aandelen volgend jaar, want ze zijn nu drie miljoen waard.' Maar hij zei: 'Als ik kijk naar hoe het bedrijf groeit, zouden ze volgend jaar rond deze tijd tien miljoen dollar waard moeten zijn. Dan verkoop ik mijn aandelen en kan ik veel meer geven', enzovoort.

Hij dacht niet vanuit hebzucht. Maar gezien de gang van zaken had hij alle reden om te geloven dat zijn aandelen, die nu drie miljoen waard waren, al snel tien miljoen dollar waard zouden zijn. En dus begon hij plannen te maken voor die tien miljoen dollar en voor wat hij daarmee zou gaan doen. Uiteindelijk kreeg zijn bedrijf volkomen onverwacht een terugslag en ging het in feite failliet. Niet alleen was zijn drie miljoen

dollar geen drie miljoen meer waard, zijn aandelen waren helemaal niets meer waard. Lange tijd kon hij ze zelfs voor geen enkel bedrag verkopen. Uiteindelijk ging het wat beter met het bedrijf en kon hij een deel ervan verkopen, maar het bereikte nooit meer de waarde die het daarvoor had.

Hier heb je een geval waarin zelfs een christen die geen kwade, egoïstische of hebzuchtige plannen met zijn geld heeft, terwijl alles er gunstig uitziet, zegt: ‘Het lijkt erop dat ik op dat en dat moment zoveel geld zal hebben om mee te werken.’ Daar kun je gewoon niet op rekenen, en ook niet op iets anders in de toekomst. Je kunt er niet eens op rekenen dat je morgen nog leeft.

In plaats daarvan zou u moeten zeggen: Als de Heere wil en wij leven, dan zullen wij dit of dat doen.

JAKOBUS 4:15

zo moeten we ernaar kijken.

18

Leven en plannen als de Heere het wil

Je aan God onderwerpen, zoals er in vers 7 staat, betekent dat we ons zo volledig onderwerpen dat we alles aanvaarden wat de Heere wil. We aanvaarden wat Zijn wil ook maar is. Daaraan onderwerp ik me. Als Hij wil dat ik sterf, zal ik sterven. Als Hij wil dat ik leef, dan zal ik leven. Ik leef voortdurend in het besef dat ik morgen zal leven als het Gods wil is. En misschien zal ik bepaalde dingen doen waarvan ik denk dat het Zijn wil is dat ik ze doe. Maar als het niet Zijn wil is, zal ik hier morgen niet zijn. Daarom kan ik op geen enkele manier hoogmoedig opscheppen over waar ik volgend jaar rond deze tijd zal zijn, of wat ik zal kunnen doen, of hoeveel winst ik zal kunnen behalen.

Hij spreekt hier duidelijk mensen aan die net zo zijn als de man in de gelijkenis die Jezus vertelde. Volgens mij was dat in Lukas hoofdstuk 12. Het land van deze man bracht een aantal jaren heel veel op. Hij bouwde schuren om al zijn graan in op te

slaan, en uiteindelijk had hij niet genoeg schuren om al het graan te bergen. Hij was zo welvarend dat hij zijn schuren afbrak en grotere bouwde, en die raakten ook vol. En hij zegt:

En ik zal tegen mijn ziel zeggen: Ziel, u hebt veel goederen liggen voor veel jaren. Neem rust, eet, drink en wees vrolijk.

LUKAS 12:19

Hij zei tegen zijn ziel:

Je hebt voor jaren meer dan genoeg spullen op voorraad. Doe het rustig aan, eet, drink en geniet.

En Jezus zei dat de Heere tegen die man zei:

Maar God zei tegen hem: Dwaas! In deze nacht zal men uw ziel van u opeisen; en wat u gereedgemaakt hebt, voor wie zal het zijn?

LUKAS 12:20

En de man stierf blijkbaar.

Maar hij had gedacht: 'Nou, kijk, ik heb al dit geld. Ik kan eten en drinken. Ik kan ontspannen. Ik kan met pensioen gaan.' Hij stelde zijn vertrouwen op de financiële toestand waarin hij op dat moment verkeerde en waarin hij dacht voorlopig te zullen blijven. Maar hij hield er geen rekening mee dat hij de volgende dag of diezelfde dag kon sterven, en blijkbaar gebeurde dat ook. Jezus waarschuwt ons dus om niet de rijkdommen van de wereld na te jagen, maar om die dingen na te jagen die ons als het ware rijk zullen maken in de hemel. Hij zegt:

Zo is het met hem die voor zichzelf schatten verzamelt en niet rijk is in God.

LUKAS 12:21

Zo sloot Jezus die gelijkenis in Lukas 12 af. De man die zulke plannen voor de toekomst maakt zonder rekening te houden met God, is dus een dwaas.

Nu is er niets mis mee om te zeggen: ‘Als de Heere het wil.’ Sterker nog, dit is wat Jakobus zegt dat we moeten doen. Als de Heere het wil, zal ik hier morgen en overmorgen zijn en misschien ook het komende jaar. En dan kan ik plannen en lesplannen gaan maken voor het volgende schooljaar. We gaan het dan hebben over hoeveel leerlingen we misschien zullen hebben en wie er volgend jaar bij ons les zullen geven, enzovoort. Maar ondertussen beseffen we steeds dat dit allemaal voorlopig is. We zouden kunnen sterven, er zou een oorlog kunnen komen, er zou een aardbeving kunnen komen, we zouden zonder gebouw kunnen komen te zitten. Wie weet wat er dit jaar of volgend jaar of morgen zal gebeuren? Alleen God weet die dingen.

Dat betekent niet dat het verkeerd is om voorlopige plannen te maken, zolang je maar rekening houdt met de wil van God en beseft dat God, wat je ook van plan bent, die plannen kan doorkruisen met iets anders wat je niet verwacht. Maar dit is duidelijk gericht tot mensen die niet denken in termen van ‘als de Heere het wil’. Ze denken alleen maar in termen van: ‘Nou, ik ben een jonge man. Ik heb nog een aantal jaren voor me. Volgend jaar rond deze tijd, nadat ik naar die stad ben gegaan en daar een nieuwe franchisevestiging heb opgezet, zullen we gekocht en verkocht hebben en zoveel winst hebben gemaakt.’ De persoon die hier onder de loep wordt genomen en hier wordt terechtgewezen, is iemand bij wie alles wat hij doet, zijn hele denkkader, draait om zijn eigen wereldse bezigheden. Hij houdt geen rekening met zijn ziel, en dat moet hij wel doen.

19

Wie het goede kent, moet het doen

Maar nu roemt u in uw hoogmoed. Al zulk soort roem is slecht. Wie dan weet goed te doen, en het niet doet, voor hem is het zonde.

JAKOBUS 4:16-17

— vers 17 —

en het niet doet, is dat voor hem zonde.

[Vertalersnoot: de Engelse vertaling die de spreker gebruikt, begint dit vers met 'therefore', oftewel 'dus'. In de hierboven weergegeven HSV staat 'Wie dan'.]

Nu moet ik je zeggen dat ik niet weet waarom het woord 'dus' aan het begin van dit vers staat. Gewoonlijk, en waarschijnlijk ook in dit geval, betekent het woord 'dus' aan het begin van een uitspraak: 'Als gevolg van wat we zojuist hebben gezegd.' Dit is de uitspraak die daar nu vanzelfsprekend uit volgt. Nu we dat hebben gezegd, is het alleen maar passend dat we dit zeggen. Dat is wat 'dus' betekent. Maar ik weet niet zeker hoe de specifieke inhoud van de verzen 13 tot en met 16 aanleiding geeft tot de uitspraak in vers 17.

Het is heel goed mogelijk dat het een samenvatting is van alles wat eerder in het boek Jakobus is gezegd. Ik vertel je hoe je goed moet doen. Ik vertel je dat je een dader van het Woord moet zijn, niet alleen een hoorder van het Woord. Ik vertel je dat je niet partijdig moet zijn. Ik vertel je dat je in godvruchtige wijsheid moet wandelen en niet aan oorlogen moet deelnemen, maar je voor God moet vernederen. Dat zijn allemaal goede dingen die je moet doen, en nu ik het je heb verteld, weet je het. Je weet dat je het moet doen. En zoals hij in Jakobus hoofdstuk 2 zei: een hoorder van het Woord zijn en geen dader, is een dwaas zijn. We moeten dus niet alleen hoorders zijn, maar ook daders.

Nu je het Woord hebt gehoord, zegt Jakobus misschien, moet je al die dingen doen waarover we eerder gesproken hebben. Als je het niet doet nu je het weet, dan is dat zonde. Daarbij wordt verondersteld dat het geen zonde zou zijn als je dit niet wist. Toen de Farizeeën Jezus in Johannes hoofdstuk 9 vroegen:

Denkt U dat wij ook blind zijn?

JOHANNES 9

zei Jezus:

Jezus zei tegen hen: Als u blind was, zou u geen zonde hebben, maar nu u zegt: Wij zien, zo blijft dan uw zonde.

JOHANNES 9:41

Met andere woorden, als je werkelijk blind was, als je werkelijk niet beter wist, zou je geen zonde hebben. Je zou er niet verantwoordelijk voor worden gehouden.

Paulus zei in Romeinen hoofdstuk 5:

Want totdat de wet er kwam, was er wel zonde in de wereld. Zonde wordt echter niet toegerekend als er geen wet is.

ROMEINEN 5:13

Dat betekent dat je zelfs kunt zondigen zonder dat er een wet is die het als zonde omschrijft. Het kan nog steeds zonde zijn, maar je weet het niet, en daarom wordt het je niet toegerekend. In zekere zin ontslaat die onwetendheid je van de schuld die je anders zou hebben als je opzettelijk in opstand kwam tegen een wet die je kende. Maar wanneer je weet dat je goed moet doen, wanneer je weet wat God gezegd heeft dat je moet doen, en Hij gezegd heeft dat je een dader van het Woord moet zijn, en je moet handelen en spreken als mensen die door de wet van de vrijheid geoordeeld zullen worden, maar je doet het niet, dan zondig je. Dat is wat hij daar zegt. Veel mensen hebben vers 17 gebruikt om een afzonderlijke categorie van zonde te maken. Ze zeggen in feite dat er twee soorten zonden zijn. Er zijn zonden van bedrijf, wanneer je een zonde begaat. Jakobus verwijst daarnaar in hoofdstuk 2 en vers 9:

Maar als u met aanzien des persoons handelt, begaat u een zonde en wordt u door de wet ontmaskerd als overtreders.

JAKOBUS 2:9

Wanneer je de wet overtreedt, verricht je een daad. En door wat je doet of begaat, zondig je.

20

Zondigen door het goede na te laten

Maar Jakobus 4:17 suggereert dat er nog een andere categorie zonden is: geen zonden van bedrijf, die je begaat, maar zonden van nalatigheid. Het gaat om wat je nalaat. Het gaat om wat je niet doet. Je kunt zondigen door wat je doet, dat is een zonde begaan. Of je kunt zondigen door wat je niet doet, door iets na te laten of te verzuimen wat je had moeten doen. Wanneer je weet dat je het goede moet doen en je doet het niet, verzuim je een plicht, en ook dat is zonde. Het is dus niet alleen zo dat je zondigt als je overspel pleegt of doodt of steelt of een vals getuigenis aflegt. Je bent ook een zondaar als je geen barmhartigheid bewijst aan de armen, of als je niet vergeeft terwijl je weet dat je moet vergeven, of wat dan ook. Zonde kan worden omschreven als het verkeerde doen, of eenvoudigweg nalaten het goede te doen.

Hoe valt dat te rijmen met 1 Johannes 3:4, waar staat:

Ieder die de zonde doet, doet ook de wetteloosheid; want de zonde is de wetteloosheid.

1 JOHANNES 3:4

Omdat de wet niet alleen zegt: 'Doe dit niet', maar ook zegt: 'Doe dit.' Zonde is altijd een overtreding van Gods wet. Maar bij Gods wet denken we gewoonlijk aan de tien geboden: niet doden, niet stelen, dit niet doen, dat niet doen, dat niet doen. Hoewel er ook een paar positieve dingen in staan:

Gedenk de sabbatdag, dat u die heiligt.

EXODUS 20:8

Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de HEERE, uw God, u geeft.

EXODUS 20:12

Dit zijn positieve plichten die worden genoemd. Voor een Jood zou het zonde zijn om de sabbat niet te houden, om dat na te laten. Hij overtreedt nog steeds de wet, want de wet zegt niet alleen dat je bepaalde dingen niet moet doen, maar ook dat je bepaalde dingen wel moet doen.

Jakobus denkt hierbij in het bijzonder aan één bepaalde wet:

Als u echter de koninklijke wet volbrengt, volgens de Schrift: U zult uw naaste liefhebben als uzelf, dan handelt u goed.

JAKOBUS 2:8

Die heeft hij in hoofdstuk 2 en vers 8 aangeduid als de koninklijke wet. Je naaste liefhebben als jezelf zou om twee soorten handelingen vragen. Allereerst doe je geen dingen die onaardig tegen hem zijn. Zoals er in Romeinen 13 staat:

De liefde doet de naaste geen kwaad. Daarom is de liefde de vervulling van de wet.

ROMEINEN 13:10

Liefde doet geen slechte dingen, maar doet ook wel goede dingen.

Als je ziet dat je broeder gebrek lijdt en je hart voor hem sluit, hoe kan de liefde van God dan in je wonen?

1 JOHANNES 3

Dat zegt 1 Johannes, hoofdstuk 3.

De gedachte is dat er dingen zijn die je zult doen als je liefde hebt, en dat er dingen zijn die je niet zult doen als je liefde hebt. Als je iets liefdeloos doet of nalaat iets liefdevols te doen, heb je in beide gevallen de wet overtreden die zegt dat je je naaste moet liefhebben als jezelf. En daarom zondig je. Jakobus wijst er dus op dat er wetten zijn waaraan je kunt voldoen door daden te verrichten, en dat er zonden zijn waaraan je schuldig kunt worden doordat je iets nalaat.

21

Het oordeel over rijke onderdrukkers

Nu zijn we in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 5, vers 1:

Nu dan, rijken, huil en jammer over al de ellende die u overkomt. Uw rijkdom is vergaan en uw kleren zijn door de motten aangevreten. Uw goud en zilver is verroest en hun roest zal een getuigenis tegen u zijn en uw vlees als een vuur verteren. U hebt schatten verzameld in de laatste dagen. Zie, het loon van de arbeiders die uw velden gemaaid hebben, dat door u achtergehouden is, schreeuwt tot God, en de jammerklachten van hen die geoogst hebben, zijn doorgedrongen tot de oren van de Heere van de hemelse legermachten. U bent u aan weelde te buiten gegaan op de aarde en hebt uw eigen lusten gevolgd. U hebt uw hart gevoed als op de dag van de slacht. U hebt de rechtvaardige veroordeeld en gedood en hij verzet zich niet tegen u.

JAKOBUS 5:1-6

Deze verzen zijn tot iemand anders gericht dan vers 7 en verder, want vers 7 zegt:

Wees daarom geduldig, broeders, tot de komst van de Heere. Zie, de landbouwer verwacht de kostbare vrucht van het land, en heeft daarbij geduld, totdat het de vroege en late regen zal hebben ontvangen.

JAKOBUS 5:7

In vers 7 spreekt hij kennelijk tot degenen die verdrukt worden, maar in vers 1 tot en met 6 tot de onderdrukkers. Dat maakt duidelijk dat Jakobus verwacht dat ook sommige niet-christenen zijn brief onder ogen zullen krijgen. Misschien Joodse

mensen die op de een of andere manier met de gemeente verbonden zijn, die zich misschien in zekere zin tot de gemeente aangetrokken voelen. Of misschien zelfs mensen die niet bij de gemeente horen, maar die gewoon allerlei literatuur lezen en mogelijk ook christelijke literatuur lezen. Het is moeilijk te zeggen hoe hij verwachtte dat niet-christenen dit te horen zouden krijgen, maar hij heeft bepaalde mensen op het oog die de armen onderdrukten. Dat is iets wat in het Oude Testament altijd verboden wordt.

Hij zegt dat ze precies de fout hebben gemaakt waarvoor Jezus in de Bergrede waarschuwde. In Mattheüs 6:19 tot en met 21 zei Jezus:

Verzamel geen schatten voor u op de aarde, waar mot en roest ze verderven, en waar dieven inbreken en stelen; maar verzamel schatten voor u in de hemel, waar geen mot of roest ze verderft, en waar dieven niet inbreken of stelen; want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.

MATTHEÛS 6:19-21

In de King James Version staat eigenlijk:

Je rijkdom is verrot, je kleren zijn door de motten aangevreten en je goud en zilver zijn aangetast.

Volgens mij staat dat er. Jezus zei dat mot en roest je schatten aantasten als je ze op aarde verzamelt. En hij zegt dat dit precies is wat er met deze rijke mannen gebeurd is. Ze hebben het gebod van Jezus overtreden. Ze hebben Zijn raad in deze zaak niet

opgevolgd. Ze hebben laten zien dat ze dwazen zijn, omdat ze hun huis hebben gebouwd op het zand van hun rijkdom, in plaats van op de rots van gehoorzaamheid aan Jezus in de Bergrede. En ze hebben ondervonden dat het waar is wat Jezus zei:

Nu dan, rijken, huil en jammer over al de ellende die u overkomt. Uw rijkdom is vergaan en uw kleren zijn door de motten aangevreten. Uw goud en zilver is verroest en hun roest zal een getuigenis tegen u zijn en uw vlees als een vuur verteren. U hebt schatten verzameld in de laatste dagen. Zie, het loon van de arbeiders die uw velden gemaaid hebben, dat door u achtergehouden is, schreeuwt tot God, en de jammerklachten van hen die geoogst hebben, zijn doorgedrongen tot de oren van de Heere van de hemelse legermachten. U bent u aan weelde te buiten gegaan op de aarde en hebt uw eigen lusten gevolgd. U hebt uw hart gevoed als op de dag van de slacht. U hebt de rechtvaardige veroordeeld en gedood en hij verzet zich niet tegen u.

JAKOBUS 5:1-6

Mot en roest tasten dat soort rijkdom aan.

22

Vergankelijke rijkdom getuigt tegen de rijken

Betekent dit nu letterlijk dat hun goud en zilver waren verroest of aangetast? Goud wordt niet aangetast. Goud en zilver roesten niet. Sommige metalen wel, maar die niet. Hij heeft dus duidelijk figuurlijk gesproken. Hij bedoelt waarschijnlijk dat de aantasting heeft plaatsgevonden in die zin dat het hun binnenkort afgenomen zal worden. Want iedere Jood die rijkdom in de wereld had, zou daar bij de verwoesting van Jeruzalem een deel van verliezen, misschien wel alles. Dat is ongetwijfeld waarom de gemeente in Jeruzalem in Handelingen hoofdstuk 2 haar bezittingen verkocht en

het aan de armen gaf. Die bezittingen zouden niet veel meer waard zijn nadat de Romeinen waren binnengevallen en ze hadden ingenomen. Maar de materiële dingen van deze wereld die ze nog steeds voor zichzelf probeerden te vergaren als erfenis, liepen op dat moment gevaar. Hun rijkdom en hun kleding waren zo goed als verroest en door de mot aangevreten.

Hij heeft het er niet over dat er letterlijk mottengaten in hun kleding zaten, of dat er zich werkelijk roest vormde. Het gaat erom dat hij erop wijst dat ze de raad van Jezus in de wind hebben geslagen, en dat hun rijkdom voor hen niet veel meer waard zal zijn. En hun kleding, waar ze nu zo van genieten, zal geen mooie kleding meer zijn. Denk eraan hoe Jesaja in een vergelijkbare situatie in Jesaja hoofdstuk 3 sprak tot de vrouwen met hun prachtige kleren. Hoe ze in plaats van dat mooie gewaad naaktheid en kaalheid en een steekwond en dat alles zullen krijgen. Waarschijnlijk wordt hier op dezelfde manier beeldspraak gebruikt wanneer hij zegt:

Je kleren raken door de motten aangevreten.

Hij spreekt tot hen tegen de achtergrond van het waarschijnlijk op handen zijnde verlies van de materiële zaken die ze voor zichzelf hebben opgeslagen.

Hij zegt dat de aantasting van hun munten tegen hen zal getuigen. Die aantasting is natuurlijk niet letterlijk maar figuurlijk. Alleen God kan die zien, aangezien gouden en zilveren munten niet echt worden aangetast. Hoe kan die tegen hen getuigen? Jezus zei in Johannes 12:48, volgens mij is het dat vers. Laat ik dit voorlezen in plaats van het uit mijn hoofd te proberen aan te halen.

Wie Mij verwerpt en Mijn woorden niet aanneemt, heeft iets wat hem veroordeelt, namelijk het woord dat Ik gesproken heb; dat zal hem veroordelen op de laatste dag.

JOHANNES 12:48

Als je niet doet wat Jezus heeft gezegd, zul je geoordeeld worden door wat je doet te vergelijken met wat Hij heeft gezegd. Zijn woorden zullen op de laatste dag oordelen.

Jakobus zegt nu dat, hoewel het goud en zilver dat je hebt aangetast is, die aantasting op de laatste dag tegen je zal getuigen. Waarom? Omdat Jezus zei:

Verzamel geen schatten voor u op de aarde, waar mot en roest ze verderven, en waar dieven inbreken en stelen; maar verzamel schatten voor u in de hemel, waar geen mot of roest ze verderft, en waar dieven niet inbreken of stelen;

MATTHEÛS 6:19-20

En het feit dat je daar zit met aangetaste rijkdom in je bezit, zal het getuigenis zijn dat je schuldig bent aan het overtreden van Zijn geboden. De roest op je munten zal getuigen van de overtreding van de geboden van Jezus Christus.

Trouwens, christenen in onze eigen tijd moeten dit net zo goed ter harte nemen als Joodse christenen of Joodse mensen in welke tijd dan ook dat moesten. Als Jezus bepaalde geboden heeft gegeven en in wezen heeft gezegd: 'Ik wil je niet aantreffen met door de mot aangevreten en verroeste goederen die in de hemel verzameld hadden moeten worden en niet op aarde', dan moeten we hopen dat Hij ons bij Zijn komst niet met hetzelfde aantreft.

23

Schatten verzamelen in de laatste dagen

Hij zegt aan het einde van vers 3:

Jullie hebben schatten verzameld in de laatste dagen.

Nu heb ik heel wat mensen gekend die schatten hebben opgehoopt in wat volgens hen de laatste dagen waren. In de jaren zeventig waren er veel mensen die dachten dat de grote verdrukking heel snel zou komen. Er waren bepaalde christelijke organisaties, waaronder Logos, de uitgever die mijn boek *The Great Beginning* heeft uitgegeven, die mensen voor een paar honderd dollar een jaarvoorraad gedroogd voedsel aanboden. Christenen kregen het advies om in de garage en dergelijke voor hun gezin een voorraad gedroogd voedsel voor zeven jaar op te slaan. Dat kostte volgens mij zo'n

vier- of vijfhonderd dollar per persoon per jaar. Sommige mensen verdienden dus veel geld door christenen ertoe te brengen voor zichzelf schatten op aarde te verzamelen. En dat is precies wat Jezus zei dat je niet moest doen. En Jakobus zegt dat dit precies is wat deze mensen hebben gedaan. Ze hebben schatten opgehoopt in de laatste dagen. De King James zegt hier:

‘Jullie hebben schatten verzameld voor de laatste dagen.’

[Vertalersnoot: de spreker vergelijkt het Engelse ‘for the last days’ in de King James Version met ‘in the last days’ in de New King James Version. De HSV gebruikt hier eveneens ‘in de laatste dagen’.]

Dat betekent ‘voor de laatste dagen’, alsof ze dachten: de laatste dagen zijn aangebroken, dus kunnen we maar beter een voorraad aanleggen. Hier staat:

‘In de laatste dagen.’ Dat betekent dus ‘in de laatste dagen’. Ik vermoed dat dit waarschijnlijk een betere vertaling is, aangezien de New King James de King James doorgaans alleen verandert om die bij te werken naar wat gewoonlijk als een betere vertaling wordt beschouwd. Dat suggereert dat Jakobus zei dat ze in de laatste dagen leven, en dat schatten ophopen nu juist is wat ze niet zouden moeten doen.

Ik heb je er al eerder op gewezen dat ‘de laatste dagen’, ‘latere dagen’, ‘laatste tijden’, ‘laatste uur’, ‘allerlaatste uur’ en ‘het einde van de eeuwen’ uitdrukkingen zijn die Paulus, Petrus, Johannes, de schrijver van Hebreëën en anderen in de Bijbel gebruikten om over hun eigen tijd te spreken. Ze spreken over hun eigen tijd als de laatste dagen, en Jakobus sluit zich daarin duidelijk bij de andere schrijvers van de Schrift aan. Hij zegt: we leven in de laatste dagen, en jullie hebben ten onrechte schatten opgehoopt, terwijl Jezus zei dat je dat niet moest doen. Jezus zei:

Verzamel geen schatten voor jezelf op aarde.

Dat is precies wat deze mensen hebben gedaan, en daarmee hebben ze dat overtreden. Ze hebben schatten opgehoopt, en dat terwijl het de laatste dagen zijn. Het is de dag van afrekening voor de Jood, want het oordeel komt eraan.

Zoals je weet, geloof ik dat de term ‘de laatste dagen’ in dit soort verbanden in het Nieuwe Testament verwijst naar de laatste dagen van de Joodse staat. Dit wordt dus gezegd met het oog op het naderende oordeel over Jeruzalem.

Vers 4:

Luister, het loon dat jullie de arbeiders die jullie velden hebben gemaaid met bedrog hebben onthouden, schreeuwt het uit, en de kreten van de maaiers zijn doorgedrongen tot de Heer van de hemelse legers.

[Vertalersnoot: de Engelse vertaling die de spreker gebruikt, laat ‘Sabaoth’ onvertaald staan. De HSV geeft dit weer als ‘van de hemelse legermachten’.]

Nogmaals, ‘Heere van Sabaoth’ is, zoals ik in onze inleiding heb aangegeven, een oudtestamentische Naam voor God. Sabaoth is een Hebreeuws woord, wat hier ongebruikelijk is in een boek dat in het Grieks is geschreven. Sabaoth is het Hebreeuwse woord voor legers. In het Oude Testament wordt God vaak de God van de legers genoemd, Jehovah Sabaoth, of de Heere van de legers. Soms wordt het vertaald als ‘Heere der heerscharen’, wat legers betekent.

Om de een of andere reden haalt Jakobus deze oudtestamentische Hebreeuwse Naam voor God tevoorschijn en past die toe op God, Die de klachten heeft gehoord van de armen die hier door de rijke Joden zijn onderdrukt. Misschien noemt hij God hier de Heere van Sabaoth, of de Heere van de legers, omdat hij zegt dat God Zijn ongenoegen precies op die manier zal laten blijken: door Zijn legers te sturen.

Jezus zegt in de gelijkenis van het bruiloftsfeest dat de koning boos was op de eerste gasten die de uitnodiging afsloegen. Zij stonden voor de Joden die als eersten de gelegenheid hadden om het Koninkrijk van God binnen te gaan. Hij zegt:

Toen de koning dat hoorde, werd hij boos. En hij stuurde zijn legers, bracht die moordenaars om en stak hun stad in brand.

MATTHEÛS 22:7

Daarmee voorspelde Hij duidelijk wat er met Jeruzalem zou gebeuren. Ook hier zinspeelt Jakobus misschien op precies dat feit: dat Gods legers zullen komen om wraak te nemen ten gunste van de armen die onderdrukt zijn.

24

Arbeiders op tijd hun loon betalen

Vers 4 klinkt alsof het gewoon over alledaagse onderdrukking gaat. Dit gebeurde ontzettend vaak. Arme mensen gingen voor een rijke landeigenaar werken, en het hing helemaal van die landeigenaar af of hij hun wel of niet betaalde. De wet van Mozes zei in Deuteronomium 24, de verzen 14 en 15, dat de landeigenaren hun arbeiders elke dag aan het einde van de dag moesten betalen, omdat de armen geen geld achter de hand hadden. Ze moesten hun dagelijkse voedsel kopen met het geld dat ze elke dag verdienden. Ze konden niet eens in de twee weken hun loon krijgen. Ze zouden het tussen twee loonbetalingen niet redden.

Daarom gebod Deuteronomium hoofdstuk 24, vers 14 tot en met 15, dat werkgevers hun werknemers aan het einde van elke dag moesten betalen. Jezus zei in Zijn gelijkenis over de landeigenaar die op verschillende tijdstippen van de dag mensen inhuurde, dat hij hen aan het einde van de dag betaalde. Dat was de gebruikelijke Joodse praktijk.

Maar zulk loon achterhouden was iets wat oneerlijke werkgevers soms deden. Misschien om dezelfde reden waarom mensen hun rekeningen niet op tijd betalen: omdat ze het geld nog een dag, of twee dagen, of een week of twee op de bank willen houden en er rente over willen krijgen. Wanneer de wet hen op de huid zit, betalen ze uiteindelijk wel. Maar ze hebben rente over dat geld gekregen gedurende de hele tijd dat ze het hebben achtergehouden.

Zo verdienen veel bedrijven op een sluwe manier meer geld dan hun toekomst. Ze hebben betalingstermijnen van negentig dagen. Voordat ze de mensen betalen die hun dingen verkopen, houden ze het geld dus negentig dagen vast. Zo kunnen ze die negentig dagen rente over dat geld op de bank ontvangen voordat ze het betalen. Dat is een heel gebruikelijke handelspraktijk en het is in dit land wettelijk toegestaan. Soms

is het gewoon een stilzwijgende afspraak tussen bepaalde kopers en verkopers. Maar volgens de Bijbel was het niet toegestaan. Je houdt het loon van je arbeiders niet achter om er nog een paar weken rente over te ontvangen. Je betaalt hen dezelfde dag.

In Spreuken hoofdstuk 3, vers 27 en 28, staat:

Onthoud het goede niet aan wie er recht op hebben als het binnen je macht ligt dat te doen.

SPREUKEN 3:27

Zeg niet tegen je naaste: 'Ga nu maar en kom later terug; morgen zal ik je betalen', terwijl je het geld bij je hebt.

SPREUKEN 3:28

Spreuken 3:27 en 28. Eigenlijk zegt het: scheep die man niet af tot morgen als je hem vandaag iets verschuldigd bent.

Jakobus lijkt zich te richten tot daadwerkelijke onderdrukkers, daadwerkelijke rijke landeigenaren van wie de akkers door arbeiders gemaaid en geoogst zijn, maar die hun loon hebben achtergehouden. Ze hebben het hun niet gegeven. Hij zegt dat deze mensen tot God hebben geroepen en dat Hij hun recht zal verschaffen.

Wreek uzelf niet, geliefden, maar laat ruimte voor de toorn, want er staat geschreven: Mij komt de wraak toe, Ik zal het vergelden, zegt de Heere.

ROMEINEN 12:19

zegt de Heere. Door jullie bedrieglijke praktijken is hun loon achtergehouden. Dat loon en het geroep van degenen die jullie akkers hebben geoogst, zijn God ter ore gekomen, de God van de legermachten. Dat Hij de God van de legermachten wordt genoemd, doet vermoeden dat Hij die legermachten misschien zal sturen om in deze situatie het recht te handhaven.

25

Rijkdom, zendingswerk en onrecht

Ik ben al een aantal jaren geneigd om in dit specifieke vers een geestelijke toepassing te zien. Want juist de rijkdom van rijke christenen in Amerika is volgens mij vaak een onrechtmatig achterhouden van geld dat van God is. Dat zou bijvoorbeeld uitbetaald moeten worden aan zendelingen die op de akkers aan het oogsten zijn. Jezus zei:

Zegt u niet: Nog vier maanden, en dan komt de oogst? Zie, Ik zeg u: Sla uw ogen op en kijk naar de velden, want zij zijn al wit om te oogsten.

JOHANNES 4:35

en:

Bid daarom tot de Heere van de oogst dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitzendt.

MATTHEÛS 9:38

Wanneer Hij uiteindelijk arbeiders stuurt, moet iemand hen betalen. Iemand die als zendeling in de derde wereld werkt, kan er niet op uitgaan om in zijn eigen levensonderhoud te voorzien. Hij is ervan afhankelijk dat het volk van de Heere met het geld komt. Dat geld is eigenlijk van God en zij horen het als rentmeesters te beheren.

Maar als een christen veel comfortabeler leeft dan nodig is, terwijl hij weet dat er arbeiders op de akkers zijn die minder hebben dan ze werkelijk nodig hebben, betekent dat vaak dat hij hun loon door bedrog achterhoudt. Het is bedrog omdat hij doet alsof het geld van hem is, terwijl het eigenlijk Gods geld is. En God heeft gezegd: 'Betaal die mensen', en je doet het niet. 'Ondersteun deze mensen', maar je doet het niet. In plaats daarvan zorg je dat je er zelf warmpjes bij zit. In plaats daarvan gebruik

je je geld om je eigen levensstijl steeds luxer te maken. Dat is het loon van de arbeiders door bedrog achterhouden. Als deze mensen tot God roepen, zou God hun weleens te hulp kunnen komen.

In vers 5 staat er tegen hen:

U bent u aan weelde te buiten gegaan op de aarde en hebt uw eigen lusten gevolgd. U hebt uw hart gevoed als op de dag van de slacht.

JAKOBUS 5:5

Blijkbaar is dat iets wat christenen niet horen te doen.

Hij vervolgt:

‘Jullie hebben je hart vetgemest als op een slachtdag.’

Dat is net als op een dag waarop je je rund slacht. Voordat er koeling bestond, was de slachtdag de dag waarop je zo veel mogelijk vlees at voordat het bedierf, terwijl het nog vers was. Daarna at je lange tijd gezouten, gedroogd vlees of iets dergelijks, totdat je weer een dier slachtte. Maar de slachtdag is altijd een tijd van uitgebreid feesteten.

Hij zegt:

Jullie hebben een onschuldige veroordeeld en vermoord, en hij verzet zich niet tegen jullie.

Het is moeilijk om precies te weten op welke manier ze de rechtvaardige hebben veroordeeld en vermoord. Eerder, in Jakobus 2, staat wel dat de rijke mannen hen onderdrukten en voor de rechter sleepten. De christenen, de rechtvaardige christenen, werden voor de rechters gebracht en in de rechtbanken door de rijken onderdrukt en mishandeld. Jakobus 2:6 zegt:

U hebt daarentegen de arme schandelijk behandeld. Zijn het niet de rijken die u overweldigden en slepen juist zij u niet naar de rechtbank?

JAKOBUS 2:6

Hoe dit precies gebeurde, is onzeker. Waarschijnlijk door hen als christenen te vervolgen, want de rechtvaardigen overtreden geen wetten. Ze zouden niet voor de rechter worden vervolgd omdat ze bijvoorbeeld iemand hadden beroofd of iemand onrecht hadden aangedaan. Ze moeten dus vervolgd zijn alleen maar omdat ze rechtvaardig waren. De rechtvaardigen verzetten zich niet, zegt hij, wanneer jullie dit doen. Jezus had hun gezegd dat ze zich niet tegen de slechte mens moesten verzetten, en dat doen ze ook niet.

Maar het feit dat hij zich richt tot een groep mensen die christenen daadwerkelijk onrechtvaardig vervolgen en vermoorden, laat zien dat hij wel verwachtte dat sommige niet-christenen deze brief zouden lezen of dat de inhoud hun ter ore zou komen. Of misschien geeft hij christenen gewoon preekstof om te verkondigen aan hun wereldse burens die dit soort dingen deden. Dat is moeilijk te zeggen. Maar in deze passage spreekt hij heel sterk als een oudtestamentische profeet. De oudtestamentische profeten uitten namelijk in wezen dezelfde bezwaren tegen de wereldse Joden die Gods wetten overtraden en vooral de armen onderdrukten.

Vers 7 is dus gericht aan de armen die onderdrukt worden, de rechtvaardigen die vermoord en ten onrechte veroordeeld worden.

Wees daarom geduldig, broeders, tot de komst van de Heere. Zie, de landbouwer verwacht de kostbare vrucht van het land, en heeft daarbij geduld, totdat het de vroege en late regen zal hebben ontvangen.

JAKOBUS 5:7

Dit is niet de eerste keer dat hun wordt gezegd geduldig te zijn. Helemaal aan het begin van het boek zegt hij hun zelfs dat ze zich in hun beproevingen moeten verheugen, omdat deze beproevingen geduld in hen bewerken.

U moet ook geduldig zijn en uw hart versterken, want de komst van de Heere is nabij. Zucht niet tegen elkaar, broeders, opdat u niet veroordeeld wordt. Zie, de Rechter staat voor de deur.

JAKOBUS 5:8-9

Misschien betekent dit dat deze arme mensen, of deze rechtvaardige mensen die ten onrechte veroordeeld en door de rijken onderdrukt worden, geneigd zouden zijn daarover te mopperen. De meesten zouden dat doen. Maar hij zegt:

Mopper niet op elkaar.

Weet gewoon dat de Rechter komt. Het oordeel is nabij. De Heere is nabij.

Je hoeft niet te mopperen. Als je moppert, neem je een verkeerde houding aan, en dan zul je veroordeeld worden. Houd je geest zuiver. Wees geduldig. Wacht in stilte. Bied geen weerstand, mopper niet, vertrouw gewoon op de Heere en weet dat het oordeel eraan komt.

Wees daarom geduldig, broeders, tot de komst van de Heere. Zie, de landbouwer verwacht de kostbare vrucht van het land, en heeft daarbij geduld, totdat het de vroege en late regen zal hebben ontvangen.

JAKOBUS 5:7

Hij zegt in vers 8:

U moet ook geduldig zijn en uw hart versterken, want de komst van de Heere is nabij.

JAKOBUS 5:8

In de verzen 8 en 9 zegt hij:

‘De Rechter staat voor de deur.’

26

De nabije komst van de Rechter

Zoals ik al eerder heb gezegd: als dat over de wederkomst van Jezus gaat, waar ook wij op wachten, dan zat Jakobus er behoorlijk naast. Want de wederkomst van de Heere was niet erg nabij toen hij dit tweeduizend jaar geleden schreef. En Hij stond ook niet in enige betekenisvolle zin voor de deur, als we de wederkomst bedoelen.

De uitspraak:

De rechter staat voor de deur.

is duidelijk een uitdrukking die Jakobus aan Jezus heeft ontleend. In Mattheüs 24, in de rede op de Olijfberg, vers 33, Mattheüs 24:33, zei Jezus:

Zo ook u, wanneer u al deze dingen zult zien, weet dan dat het nabij is, voor de deur.

MATTHEÛS 24:33

Sommige handschriften zeggen:

Weet dat Hij dichtbij is, vlak voor de deur.

De gedachte dat de Rechter voor de deur staat, is eenvoudig een weerklink van wat Jezus zei.

Kennelijk vond Jakobus dat ze in hun eigen tijd genoeg hadden gezien van de dingen die Jezus in Mattheüs 24 had voorspeld om te weten dat het nabij was.

Wat was er nabij? In Mattheüs 24 hadden de discipelen Jezus gevraagd wanneer de tempel verwoest zou worden, omdat Jezus de verwoesting ervan had voorspeld. Aangezien dat gebeurde toen Jeruzalem verwoest werd, was dát wat nabij was. Dat was waarvan je kon weten dat het nabij zou zijn. Hij zei:

Als je ziet dat deze dingen beginnen te gebeuren, weet je dat het dichtbij is. Het staat voor de deur.

Jakobus zegt dat die tijd gekomen is. Met andere woorden, hij maakt duidelijk dat hij de vervulling van de rede op de Olijfberg in zijn eigen tijd ziet. Daarom kan hij afgaan op het teken dat Jezus gaf:

Als je deze dingen ziet, weet je dat het voor de deur staat.

Hij zegt: luister,

Wees daarom geduldig, broeders, tot de komst van de Heere. Zie, de landbouwer verwacht de kostbare vrucht van het land, en heeft daarbij geduld, totdat het de vroege en late regen zal hebben ontvangen. U moet ook geduldig zijn en uw hart versterken, want de komst van de Heere is nabij. Zucht niet tegen elkaar, broeders, opdat u niet veroordeeld wordt. Zie, de Rechter staat voor de deur.

JAKOBUS 5:7-9

Deze Joodse mensen die jullie onderdrukken, zullen heel binnenkort geoordeeld worden.

27

Het oordeel treft ook Joden buiten Jeruzalem

“Jakobus hoofdstuk 1 zegt:

Jakobus, een dienstknecht van God en van de Heere Jezus Christus, aan de twaalf stammen die in de verstrooiing zijn: wees verheugd!

JAKOBUS 1:1

Is dat verspreid over heel Jeruzalem?”

Ik denk over de hele wereld. Het oordeel over Jeruzalem was een oordeel over het jodendom in het algemeen. Denk er eens over na. De Joodse staat was in oorlog met Rome. Hoe denk je dat de situatie was voor Joden buiten hun eigen land, in de Romeinse provincies? Er woedde werkelijk drieënhalf jaar lang een regelrechte oorlog tussen het Joodse volk en de Romeinse overheid. De Joden die verspreid in het buitenland woonden, waren nog steeds Joden.

Het is net als toen wij in oorlog waren met Japan. Wij zijn een redelijk welwillend land vergeleken met het Romeinse Rijk, denk ik, maar we hebben alle Japanners opgepakt en in interneringskampen gestopt. De Japanners waren onze vijanden en we wilden niet dat deze mensen zich tegen ons zouden keren. Dit waren Amerikaanse staatsburgers die in dit land geboren waren. Voor zover wij weten, kunnen deze Japanners volkomen loyale Amerikanen geweest zijn. Toch maakte alleen al het feit dat ze van hetzelfde ras waren als de mensen met wie we op leven en dood in strijd waren, hen verdacht. Ook zij werden min of meer als vijanden behandeld en in dit land in concentratiekampen gestopt.

Ik weet zeker dat een land als Rome, dat in zijn optreden veel minder welwillend is dan Amerika, op vergelijkbare wijze Joden in zijn provincies zou vervolgen op een moment dat het in een strijd op leven en dood met het Joodse volk verwickeld was. Het jodendom en het Jood-zijn zouden als vijanden van Rome beschouwd gaan worden op een moment dat de Joodse staat daadwerkelijk verwickeld was in een revolutie tegen het Romeinse Rijk, want dat was het werkelijk. Met de vernietiging van de Joodse staat zou de totale demoralisering komen.

De Joden waren in die tijd over de hele wereld verspreid. Sommigen leefden op dat moment vreedzaam verspreid, maar na het jaar 70 na Christus werden ze als slaven verspreid en weggevoerd naar Egypte en dergelijke plaatsen. De Joden in de provincies ontkwamen waarschijnlijk niet aan een of andere vorm van vergelding.

Jezus zei namelijk in Mattheüs 24:

Wanneer jullie op allerlei plaatsen oorlogen en geruchten van oorlogen zien,

MATTHEÛS 24

enzovoort. Wanneer we Mattheüs 24 bespreken, zal ik hierop terugkomen. Maar vlak voor het jaar 70 na Christus vonden er slachtingen onder Joden plaats in Alexandrië en in Syrië en op andere plaatsen in het Romeinse Rijk buiten Israël. Want de hele beschaving had zich tegen de Joden gekeerd, omdat de Joden tegen de hele beschaving waren. Het was alsof het Romeinse Rijk de hele wereld was en de Joden in oorlog waren met de wereld. Dus ook buiten Israël werden Joden afgeslacht door hun

heidense buren, enzovoort. En we zullen enkele van die dingen met bronnen onderbouwen wanneer we bij de rede op de Olijfberg komen. Zijn brieven zijn gericht aan Joden die overal verspreid wonen, waarschijnlijk ook in Palestina. Het gaat dus om Joden binnen en buiten Palestina. Het oordeel over Jeruzalem en de Joodse staat trof echter alle Joden.

Om te beginnen kwamen Joden uit het hele rijk naar Jeruzalem. En het was trouwens rond Pascha toen Rome Jeruzalem belegerde. Er waren pelgrims, Joden uit de hele wereld, omdat iedere mannelijke Jood boven de twaalf jaar met Pascha naar Jeruzalem moest gaan als hij daar ook maar enigszins toe in staat was. Jeruzalem was dus uitzonderlijk vol met bezoekers toen de stad door de Romeinen werd belegerd. Daardoor bevond zich een ongewoon groot aantal Joden in de stad. Volgens mij zei Josephus dat er zoiets als meer dan twee miljoen Joden in de belegerde stad vastzaten. Dat was ongeveer twee derde van de Joodse wereldbevolking in die tijd. Het had dus wereldwijd gevolgen voor de Joden. Het was niet alleen iets wat degenen trof die in dat kleine hoekje aan de rand van de Middellandse Zee woonden.

Het lijkt er dus op dat Jakobus hier de rede op de Olijfberg toepast. Hij zegt:

De rechter staat voor de deur.

De komst van de Heere om te oordelen is nabij. De Heere zal Zijn legers sturen, en wees daarom geduldig. Wacht. Het duurt nog maar even, dat is in wezen wat hij zegt. En hij zegt:

Wees geduldig, net als de boer.

De boer moet wachten tot alles precies goed is, tot het graan rijpt, tot de late regen komt, net als de vroege regen. En wanneer het graan rijp is, dan is het tijd. Hij moet gewoon wachten. Op dit moment is het alleen maar een kwestie van wachten. Het is

niet aan ons om wraak te nemen. Wij hoeven alleen maar op God te wachten, en Hij zal het op de juiste tijd doen. En hij gaf de mensen destijds te kennen dat het niet lang meer zou duren.

Mijn broeders, neem tot een voorbeeld van het lijden en van het geduld de profeten, die in de Naam van de Heere gesproken hebben.

JAKOBUS 5:10

Hij verwachtte dus dat ze dezelfde berusting in hun lijden zouden tonen als waarmee de profeten van het Oude Testament hun lijden moesten aanvaarden.

Zie, wij prijzen hen gelukzalig die volharden. U hebt gehoord van de volharding van Job, en u hebt de uitkomst van de Heere gezien, dat de Heere vol ontferming is en barmhartig.

JAKOBUS 5:11

Waarom staat er dat we degenen die volharden zalig prijzen? Jezus zei:

Zalig bent u, wanneer de mensen u haten, en wanneer zij u uitstoten en u smaden en uw naam als slecht verwerpen omwille van de Zoon des mensen.

LUKAS 6:22

Dus op grond van die zaligspreking:

Gelukkig zijn jullie.

prijzen we hen zalig als ze onder zo'n behandeling volharden. Opnieuw duidelijk een weerklank van de Bergrede.

Dus niet alleen de profeten, maar ook Job, die niet eens een Jood was, maar die ontzaglijk veel ellende doorstond, worden ons voorgehouden als voorbeelden van lijden en van geduldig zijn. Trouwens, in Hebreeën wordt Jezus toegevoegd aan de lijst

van degenen op wie we moeten zien.

Zie op Jezus, Die zoveel tegenspraak van zondaars tegen Zich heeft verdragen, opdat jullie niet geestelijk uitgeput raken en de moed verliezen,

HEBREEËN 12

staat er in de openingsverzen van Hebreëen 12. Dus de profeten, Job en Jezus Zelf zijn allemaal voorbeelden van mensen die hebben geleden op de manier die wij geacht worden na te volgen.

28

Eerlijk spreken zonder eden

Maar voor alle dingen, mijn broeders, zweer niet: niet bij de hemel, ook niet bij de aarde, en zweer ook geen enkele andere eed, maar laat uw ja ja zijn en uw nee nee, opdat u niet onder enig oordeel valt.

JAKOBUS 5:12

Vers 12 komt hier waarschijnlijk het dichtst bij een letterlijk citaat uit de Bergrede dat we hebben, hoewel die andere passages er behoorlijk dicht bij komen. Jezus sprak hierover in Mattheüs hoofdstuk 5, over je ja ja laten zijn en je nee nee, en over niet zweren.

Je ja moet dus ja zijn en je nee nee. Zonder in detail op zweren in te gaan, of op de vraag waarom hij zou zeggen:

Maar voor alle dingen, mijn broeders, zweer niet: niet bij de hemel, ook niet bij de aarde, en zweer ook geen enkele andere eed, maar laat uw ja ja zijn en uw nee nee, opdat u niet onder enig oordeel valt.

JAKOBUS 5:12

wat zou lijken te betekenen dat dit het allerbelangrijkste is: waarom zou afzien van het afleggen van eden het belangrijkste zijn van alles wat hij al heeft gezegd?

In het algemeen kunnen we volgens mij zeggen dat Jezus met Zijn onderwijs over dit onderwerp leerde dat je eerlijk moet zijn. Als je een eerlijk karakter hebt, zou het niet nodig moeten zijn om eden te gebruiken wanneer je spreekt. Eden werden afgelegd door mensen die oneerlijk waren en die door een eed gebonden moesten worden om hen te verplichten te doen wat ze zeiden dat ze zouden doen. Je moet zo eerlijk zijn dat, als je ja zegt, er geen eed nodig is om je daaraan te binden. Je zult het doen. Je geweten bindt je. Je eigen integriteit bindt je. Als je nee zegt, dan is dat wat je bedoelt, en dan kan men erop rekenen dat je je daaraan houdt. Je ja betekent ja, je nee betekent nee. Je hoeft niet te zweren of een eed af te leggen om je daaraan te binden, want je eigen integriteit bindt je.

En in wezen is die uitspraak misschien gewoon een omslachtige manier om te zeggen: 'Wees eerlijk.' Wees boven alles eerlijke mensen. Houd je geweten zuiver. Wees integere mensen. Want veel mensen gebruikten eden niet alleen om iemand die oneerlijk was te binden en hem te laten doen wat hij niet wilde doen, maar waarvan hij had gezegd dat hij het zou doen. Soms gebruikten ze die ook om mensen te misleiden, want de Farizeeën hadden eden die bindend waren en eden die dat niet waren. De rabbijnen hadden die dingen bedacht. Daarom konden ze een eed afleggen waarvan ze heimelijk wisten dat die niet bindend was. Ze deden alsof ze zichzelf daarmee bonden en alsof ze zich eraan zouden houden, maar dat deden ze niet. Dan zeiden ze: 'Ach ja, ik heb een eed afgelegd die niet bindend was.' Daar hebben we het over gehad, en dat hebben we eerder in de Bergrede gezien.

29

Bidden in lijden en zingen in blijdschap

Vers 13:

Is iemand onder u in lijden? Laat hij bidden. Heeft iemand goede moed? Laat hij lofzingen. Is iemand onder u ziek? Laat hij dan de ouderlingen van de gemeente bij zich roepen en laten die voor hem bidden en hem met olie zalven in de Naam van de Heere. En het gelovige gebed zal de zieke behouden en de Heere zal hem weer oprichten. En als hij zonden gedaan heeft, zal hem dat vergeven worden. Belijd elkaar de overtredingen en bid voor elkaar, opdat u gezond wordt. Een krachtig gebed van een rechtvaardige brengt veel tot stand. Elia was een mens net zoals wij en hij deed een vurig gebed dat het niet zou regenen, en het regende niet op de aarde, drie jaar en zes maanden. En hij bad opnieuw, en de hemel gaf regen en de aarde bracht haar vrucht voort.

JAKOBUS 5:13-18

Dit is in wezen een passage over gebed. Het begint met:

Als iemand het moeilijk heeft, laat die dan bidden.

en het eindigt met het voorbeeld van Elia's gebed. Het gaat over bidden voor de zieken. Hoewel er naast het hoofdonderwerp, gebed, nog wat andere punten aan de orde komen, is dit in wezen een alinea over de noodzaak om veel te bidden.

Als je lijdt, ga dan niet morren, zoals hij in vers 9 aangeeft. Mor niet. Bid gewoon.

Daarom, laten ook zij die lijden naar de wil van God, hun zielen aan Hem, als de getrouwe Schepper, toevertrouwen in het doen van het goede.

1 PETRUS 4:19

Zoals Jezus aan het kruis: Hij dreigde niet. Hij zei alleen:

En Jezus riep met luide stem en zei: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest. En toen Hij dat gezegd had, gaf Hij de geest.

LUKAS 23:46

Hij bad en onderwierp Zich aan de wil van God. Hij bad of God voor alles wilde zorgen. Hij vertrouwde Zichzelf aan God toe. Dat moeten wij doen wanneer we lijden: onze situatie in gebed aan God toevertrouwen.

Er staat niet of je moet bidden om verlichting van je lijden, maar dat mag ongetwijfeld. Bidden om verlichting is prima. Maar in gebed naar God gaan is de juiste reactie op lijden, of je nu bidt om verlichting of om genade of wat dan ook. Lijden is bedoeld om je meer te laten bidden. Een van de weldaden die lijden in het leven van de gelovige brengt, is dat het hem meer doet bidden.

Paulus zei:

En opdat ik mij door het allesovertreffende karakter van de openbaringen niet zou verheffen, is mij een doorn in het vlees gegeven, een engel van de satan, om mij met vuisten te slaan, opdat ik mij niet zou verheffen. Hierover heb ik de Heere driemaal gesmeekt dat hij van mij weg zou gaan.

2 KORINTHE 12:7-8

Hij zou die drie gebeden niet hebben gebeden als hij geen doorn in het vlees had gehad. Doordat hij die had, bad hij meer. Lijden doet iemand in veel gevallen meer bidden, en dat is wat lijden moet bewerken. Dus als je lijdt, doe dan wat je hoort te doen: bid. Laat het zijn volmaakte werk in je doen door je tot iemand te maken die meer bidt en zich tot God wendt, op zoek naar Zijn genade of Zijn verlichting of wat dan ook.

Is iemand onder u in lijden? Laat hij bidden. Heeft iemand goede moed? Laat hij lofzingen. Is iemand onder u ziek? Laat hij dan de ouderlingen van de gemeente bij zich roepen en laten die voor hem bidden en hem met olie zalven in de Naam van de Heere. En het gelovige gebed zal de zieke behouden en de Heere zal hem weer oprichten. En als hij zonden gedaan heeft, zal hem dat vergeven worden. Belijd elkaar de overtredingen en bid voor elkaar, opdat u gezond wordt. Een krachtig gebed van een rechtvaardige brengt veel tot stand. Elia was een mens net zoals wij en hij deed een vurig gebed dat het niet zou regenen, en het regende niet op de aarde, drie jaar en zes maanden. En hij bad opnieuw, en de hemel gaf regen en de aarde bracht haar vrucht voort.

JAKOBUS 5:13-18

De juiste manier om blijdschap te uiten, is psalmen zingen. De psalmen worden soms de gebeden van David genoemd. In de Psalmen zelf is er een plaats waar een gedeelte van het boek wordt afgesloten met de woorden:

Hier eindigen de gebeden van David.

waarmee wordt bedoeld dat de voorafgaande psalmen de gebeden van David waren. Zoals je weet, zijn veel psalmen inderdaad gebeden. Als je de psalmen zingt, zing je in veel gevallen gebeden tot God. Blij mensen kunnen hun gebeden zingen. Mensen die pijn hebben, kunnen gewoon bidden. Als je blij bent, ga je gang, zing de psalmen. Uit je blijdschap in je omgang met God.

30

Voor zieken bidden en hen met olie zalven

Hij heeft degene die lijdt gezegd te bidden, hij heeft degene die blij is gezegd psalmen te zingen, en nu zegt hij dat we voor elkaar moeten bidden, zodat we genezen mogen worden. We bidden niet alleen tot God over onze eigen verdrukkingen; we bidden over de verdrukkingen van andere mensen. We bidden voor elkaar, opdat zij genezen mogen worden.

Job werd daadwerkelijk genezen toen hij voor zijn vrienden bad. In Job 42 staat dat de Heere een omkeer bracht in de gevangenschap van Job toen hij voor zijn vrienden bad, niet toen hij voor zichzelf bad. Ik zeg niet dat je niet genezen zult worden als je voor jezelf bidt, maar het is interessant dat zijn genezing kwam toen hij voor iemand anders bad.

De zieke krijgt hier niet te horen dat hij voor zichzelf moet bidden, maar dat hij de oudsten van de gemeente moet roepen om voor hem te bidden. Blijkbaar hoort het belijden van zijn zonden daarbij, want er staat:

Beken elkaar je fouten en bid voor elkaar, zodat jullie genezen kunnen worden.

Hier staat dat als je de oudsten van de gemeente bij je roept en zij je met olie zalven, het gelovige gebed de zieke zal behouden en de Heere hem zal oprichten. Je kunt dit op twee manieren begrijpen. 'Behouden' en 'hem oprichten' kunnen dezelfde betekenis hebben als het woord 'genezen'. 'Behouden' en 'hem oprichten' staan in vers 15, en 'genezen' staat natuurlijk verderop in vers 16:

Is iemand onder u in lijden? Laat hij bidden. Heeft iemand goede moed? Laat hij lofzingen. Is iemand onder u ziek? Laat hij dan de ouderlingen van de gemeente bij zich roepen en laten die voor hem bidden en hem met olie zalven in de Naam van de Heere. En het gelovige gebed zal de zieke behouden en de Heere zal hem weer oprichten. En als hij zonden gedaan heeft, zal hem dat vergeven worden. Belijd elkaar de overtredingen en bid voor elkaar, opdat u gezond wordt. Een krachtig gebed van een rechtvaardige brengt veel tot stand. Elia was een mens net zoals wij en hij deed een vurig gebed dat het niet zou regenen, en het regende niet op de aarde, drie jaar en zes maanden. En hij bad opnieuw, en de hemel gaf regen en de aarde bracht haar vrucht voort.

JAKOBUS 5:13-18

Verwijzen behouden en hem oprichten naar genezing? Dat zou kunnen. Dat is in zekere zin waarschijnlijk zelfs de meest voor de hand liggende manier om het te begrijpen. In dat geval hebben we een belofte dat als je ziek bent en de oudsten van de gemeente bij je roept, je genezen zult worden als zij je met olie zalven.

Zelf heb ik het grootste deel van mijn leven gedacht dat dit de betekenis is. Een van de problemen die ik daarmee heb gehad, is dat ik als oudste samen met de andere oudsten het gelovige gebed heb gebeden en mensen met olie heb gezalfd, en soms werden ze genezen en soms niet. Soms werden ze gedeeltelijk genezen en niet volledig. Het is iets vreemds. Soms heb ik de oudsten van de gemeente bij me geroepen en ben ik gezalfd, en ben ik genezen. Soms ben ik niet genezen.

Het klinkt alsof er gewoon staat: 'Je hoeft alleen maar dit te doen, en als zij het gelovige gebed bidden, zal er dit of dat gebeuren.' Maar wat zal er gebeuren? Er staat:

Het gebed dat in geloof wordt uitgesproken zal de zieke redden, en de Heer zal hem weer op de been helpen.

Betekent dat dat hij van zijn ziekbed zal worden opgericht, en dat 'behouden' genezen betekent? Dat zou kunnen, want verderop staat wel:

Bid voor elkaar, zodat jullie genezen kunnen worden.

Bidden dat iemand genezen wordt, is het juiste om te doen.

31

Genezing, behoud en de kracht van gebed

Maar er is nog een andere mogelijke uitleg, die misschien minder wenselijk en minder aanvaardbaar is, maar die de bewoordingen wel toelaten. Misschien bedoelt hij dit omdat hij sommige van deze opmerkingen heeft gericht tot Joden die niet behouden zijn: de rijke mensen en anderen, degenen die zeggen dat ze geloof hebben maar geen werken hebben, degenen die duidelijk helemaal niet werkelijk behouden zijn.

Misschien zegt hij tegen hen: 'Als je ziek wordt, zul je beseffen dat je sterfelijk bent.' Dat kan het moment zijn waarop je werkelijk bereid bent om met God in het reine te komen. Als dat zo is, dan roep je de oudsten van de gemeente bij je.

De zalving met olie kan met de doop verbonden zijn geweest, of met een ander ritueel dat werd toegepast wanneer mensen christenen werden. We weten niet of dat wel of niet zo was. Het kan zelfs verbonden zijn geweest met de doop met de Geest. Olie zou gezien kunnen worden als een verwijzing naar de Heilige Geest. Hij zou kunnen zeggen dat als een zieke die niet behouden is de oudsten van de gemeente bij zich roept om zich bij de gemeente aan te sluiten, om christen te worden, het gelovige gebed hem zal behouden in de zin waarin mensen behouden worden wanneer ze zich tot Christus wenden.

‘De Heere zal hem oprichten’ is een heel kenmerkende uitdrukking in het onderwijs van Jezus voor de opstanding.

[Vertalersnoot: de spreker verwijst naar het Engelse ‘the Lord will raise him up’. ‘Raise him up’ kan zowel oprichten als opwekken aanduiden; daarop berust zijn tweede uitlegmogelijkheid.]

Het betekent dus óf dat je genezen zult worden als er op deze manier voor je gebeden wordt, óf dat dit de manier is waarop ze zich van hun behoud kunnen verzekeren, of ze nu genezen worden of niet. Als ze ziek zijn, staat hun leven misschien op het spel, is het onzeker of ze zullen overleven. Maar ze kunnen zekerheid over hun behoud hebben als ze de oudsten van de gemeente bij zich roepen, ze een gelovig gebed bidden, er voor hen gebeden wordt en ze hun overtredingen belijden. Ze zullen in elk geval behouden worden. Zelfs als ze sterven, zullen ze opgewekt worden.

Dat is ook een mogelijke manier om het te zien. Het lijkt mij dat de bewoordingen van de passage beide mogelijkheden toelaten. Hij zegt wel:

Bid voor elkaar, zodat ze genezen kunnen worden.

En hij zegt dat het krachtige, vurige gebed van een rechtvaardige resultaten oplevert.

Het helpt enorm.

Maar of dit een belofte is dat iedereen voor wie door oudsten gebeden wordt en die met olie gezalfd wordt, genezen zal worden, is misschien niet zo duidelijk als ik wel zou wensen, gezien de bewoordingen in vers 15.

Elia was een mens zoals wij, maar hij bad vurig en er gebeurde iets geweldigs. Hij kon ervoor zorgen dat de hemel drieënhalf jaar lang geen regen gaf. Christenen zullen waarschijnlijk nooit precies dat gebed bidden. Maar hij zegt dat er door gebed wonderbaarlijke dingen tot stand zijn gekomen, door mensen die in sommige opzichten niet geestelijker zijn dan wij. Het waren gewoon mensen met dezelfde hartstochten als wij, met dezelfde natuur als wij hebben. Het betekent dus dat God naar de mens luistert wanneer die bidt.

Natuurlijk bad Elia naar de wil van God, en als je naar de wil van God bidt, dan komen er op die manier dingen tot stand. Als het een vurig en krachtig gebed is, en je bent een rechtvaardig mens en je hebt geloof, het is een gelovig gebed, dan kan er ontzettend veel tot stand worden gebracht.

Het helpt enorm.

32

Afgedwaalde gelovigen terugbrengen

Vers 19 en 20, de slotverzen:

Broeders, als iemand onder u van de waarheid is afgedwaald en een ander doet hem terugkeren, weet dan dat hij die een zondaar van zijn dwaalweg doet terugkeren, een ziel zal redden van de dood en een menigte van zonden zal bedekken.

JAKOBUS 5:19-20

Oftewel: hem terugbrengt. Dit is gericht aan broeders, en daarom neem ik aan dat hij christenen bedoelt. Hij zegt:

Als iemand van jullie van de waarheid afdwaalt.

Dat suggereert dat ze ooit in de waarheid waren. Ze waren broeders, ze bevonden zich onder de broeders en ze waren mensen van de waarheid. Maar ze zijn afgedwaald, ze zijn verdwaald zoals een schaap kan verdwalen. Jezus zei dat een goede herder negenennegentig schapen zal achterlaten om achter één verdwaald schaap aan te gaan en het terug te brengen.

Het lijkt erop dat hij het beeld schetst van een verdwaald schaap, een van Gods schapen, een van Jezus' schapen, een christen, maar het is van de waarheid afgedwaald. Dan moet iemand zich om de ziel van die persoon bekommeren, achter hem aan gaan en proberen hem terug te brengen. In Galaten 6:1 staat:

Broeders, ook als iemand onverhoeds tot enige overtreding komt, moet u die geestelijk bent, zo iemand weer terechtbrengen, in een geest van zachtmoedigheid. Houd intussen uzelf in het oog, opdat ook u niet in verzoeking komt.

GALATEN 6:1

Christenen krijgen dus het gebod om die broeders die lijken af te dwalen of te verdwalen, of die in een overtreding verstrikt zijn geraakt, terug te brengen. Ga naar hen toe en breng hen terug. Hen terugbrengen, dat is waartoe we geroepen zijn. En er zijn mensen die terugvallen. Er zijn mensen die afvallig worden, en we moeten alles doen wat we kunnen om hen terug te brengen. We moeten niet alleen maar zeggen: 'Nou, laat ze maar gaan. Het is hun eigen keuze. Ze hebben een vrije keuze. Laat ze hun dwaze keuze maar maken.' Maar ga naar hen toe en probeer hen terug te brengen.

En degene die dat doet, moet te horen krijgen en erdoor bemoedigd worden dat wie een zondaar van zijn dwaalweg doet terugkeren, diens ziel van de dood zal redden. Dat wil zeggen: de ziel van de zondaar, niet die van jezelf. Je redt je eigen ziel niet door eropuit te gaan en mensen te evangeliseren. Sommigen hebben het zo opgevat, alsof het behoud door evangelisatiewerken is. Nee, het is de ziel van degene die is afgedwaald die van de dood gered zal worden doordat hij wordt teruggebracht, en een menigte van zonden zal worden bedekt.

Broeders, als iemand onder u van de waarheid is afgedwaald en een ander doet hem terugkeren, weet dan dat hij die een zondaar van zijn dwaalweg doet terugkeren, een ziel zal redden van de dood en een menigte van zonden zal bedekken.

JAKOBUS 5:19-20

33

Afval, herstel en volharden in het geloof

De bewoording van deze passage heeft tot verschillende interpretaties geleid, en sommige mensen geloven niet dat dit gaat over een christen die terugvalt en wordt teruggebracht. Natuurlijk zijn er mensen die geloven dat christenen niet kunnen terugvallen. En toch lijkt het wel te gaan over een echte christen die daadwerkelijk zo ver terugvalt dat zijn ziel gevaar loopt te sterven. Hem terugbrengen betekent in feite dat zijn ziel helemaal opnieuw wordt gered. Hij redt zijn ziel van de dood.

Dit lijkt dus een paar belangrijke dingen te suggereren. Het ene is dat iemand die werkelijk behouden is, afvallig kan worden, iets wat de theologie van sommige mensen ontkent. Sommige mensen zouden zeggen dat je niet afvallig kunt worden als je werkelijk wedergeboren bent. God zal ervoor zorgen dat je volhardt. Maar het lijkt er wel op dat sommige broeders van de waarheid kunnen afdwalen en in een toestand kunnen verkeren waarin hun ziel opnieuw van de dood gered moet worden.

Maar het andere waarop dit wijst, is dat ze teruggebracht kunnen worden. En dat gaat opnieuw tegen bepaalde opvattingen in. Sommige mensen menen namelijk, op grond van hoe zij Hebreeën 6 begrijpen, dat iemand die afdwaalt nadat hij de waarheid heeft leren kennen, niet opnieuw tot bekering gebracht kan worden. Die passage moet natuurlijk op zichzelf en op een andere manier behandeld worden. Maar deze passage lijkt te impliceren dat zo iemand soms teruggebracht kan worden, dat zijn ziel opnieuw van de dood gered kan worden en dat zijn zonden bedekt kunnen worden, ook al is hij van de waarheid afgedwaald.

Dat gevaar bestaat dus, al weet ik niet hoe vaak het voorkomt dat iemand die werkelijk bekeerd is, zo ver afvalt. Ik denk dat het kan gebeuren. De Bijbel geeft dat aan. Maar de Bijbel geeft ook aan dat mensen teruggebracht kunnen worden, en wie dat voor hen doet, bewijst hun een goede dienst. In Spreuken staat:

De vrucht van de rechtvaardige is een boom des levens, en wie zielen vangt, is wijs.

SPREUKEN 11:30

of:

Wie mensen voor God wint, is wijs.

En in Daniël hoofdstuk 12 staat:

De verstandigen zullen blinken als de glans van het hemel gewelf, en zij die er velen rechtvaardigen, als de sterren, voor eeuwig en altijd.

DANIËL 12:3

En hier is het degene die eropuit gaat om deze zondaars terug te brengen en hun zielen terug te winnen, die dit te horen moet krijgen. Dit is een woord van bemoediging voor die mensen.

Daardoor zou dit een heel belangrijk en heel waardevol werk moeten lijken, en iets waarmee we ons volgens Jakobus bezig zouden moeten houden.

Blijkbaar wist Jakobus van sommigen die waren afgedwaald, net zoals de schrijver van Hebreeën wist dat sommige Joden aan het afdwalen waren. En gezien het feit dat er een groot oordeel van God op komst was, moeten we elkaar bemoedigen,

Laten wij de onderlinge bijeenkomst niet nalaten, zoals het bij sommigen de gewoonte is, maar elkaar aansporen, en dat zoveel te meer als u de grote dag ziet naderen.

HEBREEËN 10:25

zoals Hebreeën zei, en zoals sommigen al hadden gedaan. En Jakobus wist blijkbaar van sommigen die op die manier waren afgedwaald en teruggebracht moesten worden.

Jakobus en Hebreeën zijn blijkbaar allebei aan Joodse mensen geschreven, Joodse christenen, van wie sommigen misschien aan het afdwalen waren en terugkeerden naar het jodendom. Ze moesten gewaarschuwd worden dat ze, met het naderende

oordeel over Jeruzalem in het vooruitzicht, werkelijk hun leven op het spel zetten. En natuurlijk zetten ze ook wat de eeuwige dingen betreft hun leven op het spel. Er is geen ruimte voor compromissen of voor alleen een uiterlijke geloofsbelijdenis.

We moeten leven naar wat we geloven, en we moeten consequent leven en geduldig zijn tot het oordeel en de komst van de Heere, ook als er onderdrukking is en we lijden moeten ondergaan. We moeten de profeten en Job nemen als voorbeeld van geduld in het lijden.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Petrus 2:11
- Jakobus 4:4
- Jakobus 4:5
- Exodus 20:5
- 1 Johannes 2:15
- Johannes 3:16
- Efeze 2:1-2
- Exodus 34:14
- Spreuken 6:24-26
- Spreuken 6:27-28
- Spreuken 6:29-33
- Spreuken 6:34-35
- Jakobus 4:6
- Spreuken 3:34
- 1 Petrus 5:5
- 1 Petrus 5:6
- Jakobus 4:10
- Jakobus 4:7
- Jakobus 1:14
- Mattheüs 5:39
- Jakobus 4:7-10

- Psalm 24:3-4
- Mattheüs 5:8
- Spreuken 4:23
- Jesaja 1
- Hebreëën 9:13-14
- Hebreëën 10:19-21
- Hebreëën 10:22
- 1 Timotheüs 2:8
- 1 Johannes 1:9
- Jakobus 4:9
- Filippenzen 3:1
- Genesis 6:6
- 2 Korinthe 7:9-10
- Mattheüs 5:4
- Lukas 6:25
- Filippenzen 2
- Lukas 14
- Lukas 14:10
- Lukas 14:11
- Jakobus 4:11-12
- 1 Korinthe 2
- 1 Korinthe 11:13
- 1 Korinthe 14:29
- 1 Korinthe 6:2
- Johannes 7
- Mattheüs 7:1
- Mattheüs 7:2-5
- Jakobus 4:11
- Jakobus 2:8
- Jakobus 4:12
- Romeinen 14:4
- Jakobus 4:13-15
- Jakobus 4:16-17
- Jakobus 1:10-11

- Mattheüs 6
- Mattheüs 6:34
- Mattheüs 6:31-33
- Jakobus 4:15
- Lukas 12:19
- Lukas 12:20
- Lukas 12:21
- Johannes 9
- Johannes 9:41
- Romeinen 5:13
- Jakobus 2:9
- 1 Johannes 3:4
- Exodus 20:8
- Exodus 20:12
- Romeinen 13:10
- 1 Johannes 3
- Jakobus 5:1-6
- Jakobus 5:7
- Mattheüs 6:19-21
- Johannes 12:48
- Mattheüs 6:19-20
- Mattheüs 22:7
- Spreuken 3:27
- Spreuken 3:28
- Romeinen 12:19
- Johannes 4:35
- Mattheüs 9:38
- Jakobus 5:5
- Jakobus 2:6
- Jakobus 5:8-9
- Jakobus 5:8
- Mattheüs 24:33
- Jakobus 5:7-9
- Jakobus 1:1

- Mattheüs 24
- Jakobus 5:10
- Jakobus 5:11
- Lukas 6:22
- Hebreëën 12
- Jakobus 5:12
- Jakobus 5:13-18
- 1 Petrus 4:19
- Lukas 23:46
- 2 Korinthe 12:7-8
- Jakobus 5:19-20
- Galaten 6:1
- Spreuken 11:30
- Daniël 12:3
- Hebreëën 10:25

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.